

1.1. ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Από την σχολική χρονιά 2016-17 υιοθετείται το «Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες» (ΕΠΣ-ΞΓ),¹ το οποίο είναι κοινό για όλες τις ξένες γλώσσες του σχολείου και ενιαίο για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Στο πλαίσιο του σχολικού προγράμματος, προσφέρονται προς το παρόν η Αγγλική ως Α' ξένη γλώσσα, και στα περισσότερα γυμνάσια της χώρας η Γαλλική και η Γερμανική ως Β' ξένη γλώσσα, από τις οποίες οι μαθητές επιλέγουν τη μία εκ των δύο. Επίσης, σύμφωνα με την Υ.Α., με αριθ. 121072/Δ2/22-07-2016 (ΦΕΚ αρ.2449, τεύχος Β', 9-8-2016) η Ιταλική γλώσσα θα διδάσκεται (παράλληλα με τη Γαλλική και τη Γερμανική) στα Γυμνάσια στα οποία οι εκπαιδευτικοί κλάδου ΠΕ34 είναι οριστικά τοποθετημένοι ή θα τοποθετηθούν το σχολικό έτος 2016-2017 οριστικά ή προσωρινά.

Το ΕΠΣ-ΞΓ προδιαγράφει τους προσδοκώμενους στόχους και οργανώνει τη γλωσσική ύλη κατά επίπεδο γλωσσομάθειας (όχι κατά τάξη), με βάση την κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης (στο εξής ΣτΕ), η οποία προβλέπει τρία γενικά και έξι ειδικότερα επίπεδα γλωσσομάθειας:

A	«Βασικός χρήστης» της γλώσσας	A1
		A2
B	«Ανεξάρτητος χρήστης» της γλώσσας	B1
		B2
Γ	«Απολύτως ικανός χρήστης» της γλώσσας	Γ1
		Γ2

Η εξάβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης

Ολοκληρώνοντας την υποχρεωτική τους εκπαίδευση, όλοι οι μαθητές του ελληνικού σχολείου --όπως και οι μαθητές σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης-- αναμένεται να είναι τουλάχιστον «Ανεξάρτητοι χρήστες» στην Α' ξένη γλώσσα (δηλ. επίπεδα B1-B2) και «Βασικοί χρήστες», (δηλ. επίπεδα A1-A2) στη Β' ξένη γλώσσα.²

Επειδή, ειδικά ως προς την Αγγλική γλώσσα, οι μαθητές εκτίθενται συστηματικά και την χρησιμοποιούν καθημερινά εκτός σχολείου σε ποικίλες δραστηριότητες (π.χ. διαδίκτυο, τηλεόραση, μουσική, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κτλ.) --άλλοι περισσότερο και άλλοι λιγότερο, ανάλογα με το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο της οικογένειάς τους, τον τόπο που ζούνε, κτλ.-- το μάθημα της Αγγλικής στο σχολείο είναι σκόπιμο να βασίζεται στις γνώσεις που έχει ο μαθητής --λίγες ή πολλές-- και να του παρέχει ευκαιρίες να τις καλλιεργεί περαιτέρω. Και στις άλλες γλώσσες όμως, οι μαθητές έχουν ενδεχομένως διαφορετικά επίπεδα επικοινωνιακής επάρκειας, λόγω πιθανής εξωσχολικής τους ενασχόλησης με αυτές.

Το ΕΠΣ-ΞΓ εξυπηρετεί αφενός την εκπαίδευση των μαθητών βάσει του επιπέδου της γλωσσομάθειας που έχουν αποκτήσει εντός και εκτός σχολείου και αφετέρου την αξιολόγηση της γλωσσομάθειάς τους με στόχο την πιστοποίηση της επικοινωνιακής τους επάρκειας με βάση τα επίπεδα της εξάβαθμης κλίμακας του ΣτΕ. **Εξάλλου, το Υπουργείο**

¹ Ο βασικός κορμός του ΕΠΣ-ΞΓ παρατίθεται στο παρόν ως Παράρτημα 1. Το πλήρες κείμενο του ΕΠΣ-ΞΓ είναι αναρτημένο στη διεύθυνση rcel.enl.uoa.gr/xenesglossesedu.

² Σύμφωνα με μελέτη του Κέντρου Έρευνας RCeL του ΕΚΠΑ, που στηρίζεται σε μελέτη του ΣτΕ, ο Μέσος Όρος (Μ.Ο.) ωρών καθοδηγούμενης μελέτης που απαιτούνται, για να φτάσει ο μαθητής του δημόσιου ελληνικού σχολείου σε ένα από τα έξι επίπεδα γλωσσομάθειας σε μια ξένη γλώσσα, είναι:

ΕΠΙΠΕΔΟ:	A1	A2	B1	B2	Γ1	Γ2
Σύνολο διδακτικών ωρών	115	230	460	720	1.040	1.680

Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων έχει θέσει ως στόχο τη διασφάλιση συνθηκών ώστε οι μαθητές να προετοιμάζονται για να λάβουν μέρος στις εξετάσεις για το «Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας» (ΚΠΓ) στο σχολείο. Έτσι, ενώ ο σκοπός του ΕΠΣ-ΞΓ είναι χρηστικός, η παιδαγωγική του στόχευση αφορά τη γλωσσική διαπαιδαγώγηση του μαθητή βοηθώντας τον να αναπτύξει επικοινωνιακές ικανότητες στην ξένη γλώσσα, γλωσσική επίγνωση, διαπολιτισμική συνείδηση και διαμεσολαβητική ικανότητα.

Το ΕΠΣ-ΞΓ προδιαγράφει το ΤΙ πρέπει να μπορεί να κάνει ο μαθητής με την ξένη γλώσσα, ως επακόλουθο της διαδικασίας μάθησης, και όχι το ΠΩΣ θα επιτευχθεί η μάθηση, δεδομένου ότι γνώσεις και εμπειρίες αποκτούνται με ποικίλους τρόπους που δεν μπορούν και δεν είναι σκόπιμο να προδιαγραφούν σε εθνική κλίμακα. Αντίθετα, είναι σκόπιμο να προσδιορίζονται και να αναθεωρούνται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες παιδαγωγικές πρακτικές, τις εξελίξεις στο χώρο της γλωσσοδιδασκτικής, τις ανάγκες, γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών τους και του περιβάλλοντος μάθησης. Με αυτή την έννοια, το ΕΠΣ-ΞΓ αποτελεί ένα πλαίσιο αναφοράς (και όχι Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών), βάσει του οποίου ο μαθητής μπορεί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού και με προσωπική μελέτη ή εξωσχολική ενασχόληση με την γλώσσα (αξιοποιώντας π.χ. τα ψηφιακά βοηθήματα) να εμπλακεί ουσιαστικά στη διαδικασία μάθησης.

Η λογική του ΕΠΣ-ΞΓ που συνίσταται στην επιστημονικά τεκμηριωμένη περιγραφή των επικοινωνιακών ικανοτήτων του μαθητή της ξένης γλώσσας. Η παροχή των «περιγραφητών», δηλ. των αντικειμενικών κριτηρίων ή δεικτών για την περιγραφή της γλωσσομάθειας στην ββαθμη κλίμακα του ΣτΕ αποσκοπεί στην αμοιβαία αναγνώριση των γνώσεων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων και των λοιπών προσόντων που αποκτώνται κάτω από διαφορετικές συνθήκες και σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και ευρύτερα στην Ευρώπη.

Οι περιγραφητές επικοινωνιακής επάρκειας του ΕΠΣ-ΞΓ προέκυψαν από ερευνητικά δεδομένα που στηρίζονται στη χρήση των ξένων γλωσσών από Έλληνες μαθητές της ξένης γλώσσας. Στη συνέχεια συστοιχίστηκαν με τους δείκτες του *Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες* (ΣτΕ, 2001). Πρόκειται για αναλυτικές «δηλώσεις» σχετικά με τις δράσεις ή ενέργειες που αναμένεται να είναι σε θέση να κάνει ο μαθητής σε κάθε επίπεδο, προκειμένου να θεωρείται επαρκής χρήστης της γλώσσας στο εν λόγω επίπεδο.

Οι περιγραφητές συνάδουν με εκείνους στους οποίους στηρίζονται οι εξετάσεις για το ΚΠΓ, για να είναι εφικτή η σύνδεση της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο σχολείο με την πιστοποίηση της γλωσσομάθειας. Επιπλέον όμως, το ΕΠΣ-ΞΓ περιλαμβάνει και τεκμηρίωση των περιγραφητών με αναλυτικούς γλωσσικούς δείκτες.

1.2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Επειδή στις ξένες γλώσσες, και ιδίως στην Αγγλική γλώσσα, μαθητές που είναι στην ίδια τάξη έχουν συχνά πολύ διαφορετικό επίπεδο γλωσσομάθειας (όπως έχει προκύψει και από συστηματική Ευρωπαϊκή έρευνα³), η διαδικασία της διδασκαλίας και μάθησης καθίσταται πολύ δύσκολη. Ως εκ τούτου η κάθε σχολική μονάδα πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια να γίνουν τα εξής:

- 1) Η ξένη γλώσσα να διδάσκεται σε ομάδες μαθητών που έχουν παρόμοιο επίπεδο γλωσσομάθειας. Δηλαδή, θα πρέπει με κατάλληλο προγραμματισμό να επιχειρηθεί, σε όποια σχολεία Δευτεροβάθμιας (αλλά και Πρωτοβάθμιας) εκπαίδευσης είναι εφικτό, να λειτουργήσουν τμήματα στα οποία να κατατάσσονται μαθητές με το ίδιο περίπου επίπεδο γλωσσομάθειας. Φυσικά, αυτό δεν είναι καθόλου εύκολο λόγω διαφόρων παραγόντων, αλλά καταγράφεται ως εξαιρετικά σημαντικός παράγοντας για το

³ Βλ. http://gr.rcel.enl.uoa.gr/fileadmin/rcel.enl.uoa.gr/uploads/images/ESLC_GR_WEB.pdf

αποτέλεσμα της διαδικασίας της μάθησης δεδομένων των ιδιοτεροτήτων του γνωστικού αντικειμένου που περιγράφονται παραπάνω.

- 2) Ο/Η εκπαιδευτικός να καταβάλλει προσπάθεια να αξιοποιηθούν τα διαθέσιμα υλικά εκμάθησης της ξένης γλώσσας, οι τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας κ.λπ. και να εφαρμοστούν σύγχρονες πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης. Έτσι, πρέπει να καταβληθεί στη σχολική μονάδα ΚΑΘΕ ΔΥΝΑΤΗ προσπάθεια να έχουν πρόσβαση μαθητές και εκπαιδευτικοί σε υπολογιστές με πρόσβαση στο διαδίκτυο για το μάθημα της ξένης γλώσσας καθώς και βιντεοπροβολέας, διαδραστικός πίνακας με πρόσβαση στο διαδίκτυο, κτλ. Παράλληλα, ο/η εκπαιδευτικός να παρέχει κίνητρα ώστε ο μαθητής να χρησιμοποιεί την ξένη γλώσσα εκτός σχολείου με δραστηριότητες που του είναι οικείες, ευχάριστες και δημιουργικές.
- 3) Το διδακτικό/σχολικό εγχειρίδιο θα πρέπει να αποτελεί απλό βοήθημα –δηλαδή να μην καθορίζει τη διδακτική διαδικασία– και να αξιοποιούνται τα ηλεκτρονικά βοηθήματα που παρέχονται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές μέσω του Ψηφιακού Σχολείου και άλλων ψηφιακών πηγών εγκεκριμένων από το Υπουργείο Παιδείας.
- 4) Να διασφαλίζεται η σωστή πληροφόρηση γονέων και να γίνεται προσπάθεια ώστε το σχολείο να εξασφαλίζει τη δυνατότητα επιλογής της δεύτερης ξένης γλώσσας που επιθυμεί να μάθει ο μαθητής.
- 5) Σε όλη τη διάρκεια της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να παρέχεται η δυνατότητα προετοιμασίας των μαθητών μέσα στο σχολείο εντός και εκτός του κανονικού σχολικού ωραρίου (π.χ. στο ολοήμερο σχολείο, στη διάρκεια προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας, κτλ.) προκειμένου να λάβουν μέρος στις εξετάσεις του ΚΠΓ για την πιστοποίηση της γλωσσομάθειάς τους..
- 6) Ο/Η εκπαιδευτικός να προσπαθεί να εφαρμόζει προσεγγίσεις διαφοροποιημένης διδασκαλίας και στο μάθημά του να λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά των μαθητών του (π.χ. τις γενικές γνώσεις, τα ενδιαφέροντα και τις κοινωνικοπολιτισμικές εμπειρίες τους, ποια είναι η γλώσσα που μιλούν στο σπίτι τους (η οποία μπορεί να είναι άλλη από την ελληνική), τα κίνητρα που έχουν για μάθηση, τις στάσεις και πεποιθήσεις τους για τη γλώσσα, τις στρατηγικές μάθησης που έχουν αναπτύξει, καθώς και τις μαθησιακές δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζουν ορισμένοι από αυτούς).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών κατά επίπεδα γλωσσομάθειας, ειδικά για την αγγλική γλώσσα, θα πρέπει να οργανωθεί η λειτουργία των τμημάτων μιας τάξης έπειτα από διαγνωστική εξέταση (κατά την πρώτη εβδομάδα των μαθημάτων) ώστε αφενός οι μαθητές να τοποθετηθούν κατά το δυνατόν σε τμήματα σύμφωνα με το επίπεδο της γλωσσομάθειάς τους και αφετέρου ο/η εκπαιδευτικός να προγραμματίσει το περιεχόμενο διδασκαλίας του μαθήματος σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΕΠΣ-ΞΓ.

Η διαγνωστική εξέταση εκπονείται με ευθύνη των εκπαιδευτικών Αγγλικής (ΠΕ 06) του σχολείου σε συνεργασία με τον/την Σχολικό Σύμβουλο ειδικότητας. Για τη διαγνωστική εξέταση μπορούν να αξιοποιηθούν παλαιά θέματα της διαβαθμισμένης εξέτασης του ΚΠΓ (http://rce1.enl.uoa.gr/kpgr/gr_past_papers.htm).

- 1) Σε περίπτωση που από τη διαγνωστική δοκιμασία διαπιστωθεί ανομοιογένεια στο επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών ενός ή περισσότερων τμημάτων στην αγγλική γλώσσα και κριθεί από τους/τις εκπαιδευτικούς Αγγλικής (ΠΕ 06) ότι ενδείκνυται η κατανομή των μαθητών σε επίπεδα γλωσσομάθειας, ο σύλλογος των διδασκόντων δύναται να αποφασίσει την ανακατανομή των μαθητών μόνο για τα τμήματα αγγλικής και χωρίς αύξηση του αριθμού των υφιστάμενων τμημάτων ως εξής:
(α) Στις σχολικές μονάδες όπου λειτουργούν δύο τμήματα στην Α΄ τάξη, οι μαθητές δύναται να κατανεμηθούν σε δύο τμήματα, με διαφορετικά επίπεδα αγγλομάθειας.
Ενδεικτικά :

- 1ο τμήμα: μαθητές που έχουν επίπεδο γλωσσομάθειας από Α1+ έως επίπεδο Α2-

- 2ο τμήμα: μαθητές που έχουν επίπεδο γλωσσομάθειας από επίπεδο A2 έως επίπεδο A2+

(β) Στις σχολικές μονάδες όπου λειτουργούν τρία τμήματα στην Α' τάξη, είτε οι εκπαιδευτικοί εντοπίζουν τα δύο τμήματα των οποίων οι μαθητές παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανομοιογένεια στο επίπεδο γλωσσομάθειας και εφαρμόζεται σε αυτά τα τμήματα η κατανομή της περίπτωσης α', είτε, χωρίς να αυξάνεται ο αριθμός των υφιστάμενων τμημάτων και εφόσον υπάρχουν διαθέσιμοι εκπαιδευτικοί, λειτουργούν όλα τα τμήματα σε επίπεδα γλωσσομάθειας με παράλληλη διδασκαλία. Ενδεικτικά:

- 1ο τμήμα: επίπεδο γλωσσομάθειας A1+,
- 2ο τμήμα: επίπεδο γλωσσομάθειας A2,
- 3ο τμήμα: επίπεδο γλωσσομάθειας A2+

(γ) Στις σχολικές μονάδες όπου λειτουργούν τέσσερα τμήματα ανά τάξη μπορεί να ακολουθηθεί εις διπλούν το σενάριο της περίπτωσης α'.

(δ) Στις σχολικές μονάδες όπου λειτουργούν πέντε τμήματα ανά τάξη, είτε οι εκπαιδευτικοί εντοπίζουν τα δύο ή τα τέσσερα τμήματα των οποίων οι μαθητές παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανομοιογένεια στο επίπεδο γλωσσομάθειας και εφαρμόζεται σε αυτά τα τμήματα η κατανομή της περίπτωσης α', είτε, χωρίς να αυξάνεται ο αριθμός των υφιστάμενων τμημάτων και εφόσον υπάρχουν διαθέσιμοι εκπαιδευτικοί, λειτουργούν όλα τα τμήματα σε επίπεδα γλωσσομάθειας, με παράλληλη διδασκαλία δύο ή περισσότερων τμημάτων. Ενδεικτικά:

- 1ο και 2ο τμήμα: επίπεδο γλωσσομάθειας A1+,
- 2ο και 3ο τμήμα: επίπεδο γλωσσομάθειας A2,
- 5ο τμήμα: επίπεδο γλωσσομάθειας A2+.

- 2) Σε περίπτωση που από τη διαγνωστική διαδικασία διαπιστωθεί ότι, σε ένα τμήμα Αγγλικής, οι μαθητές έχουν στη μεγάλη τους πλειοψηφία υψηλότερο από το αναμενόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας (π.χ. B1-), ο/η εκπαιδευτικός είναι σκόπιμο να προσαρμόσει τους διδακτικούς στόχους και το περιεχόμενο του μαθήματος στο αντίστοιχο επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών.

1.3. ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με την εφαρμογή του Ενιαίου Προγράμματος Σπουδών των Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ) στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση γίνεται μία αποφασιστική στροφή στην ξενόγλωσση εκπαίδευση από την *υλικοκεντρική* στη *μαθησιοκεντρική* προσέγγιση, η οποία δεν είναι απλά μια μέθοδος διδασκαλίας αλλά αποτελεί έναν τρόπο οργάνωσης του διδακτικού/μαθησιακού αντικειμένου της ξένης γλώσσας –όποια και αν είναι η γλώσσα αυτή, αφού το ΕΠΣ-ΞΓ είναι κοινό για όλες τις γλώσσες που περιλαμβάνονται στο Σχολικό Πρόγραμμα Σπουδών ή που μπορεί να περιληφθούν στο μέλλον–.

Συγκεκριμένα, το ΕΠΣ-ΞΓ δεν προσδιορίζει την ύλη που πρέπει να διδαχτούν οι μαθητές κάθε τάξης (π.χ. τα γραμματικά και λεξιλογικά στοιχεία), αλλά **περιλαμβάνει δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας, ανά επίπεδο γλωσσομάθειας, σύμφωνα με την εξάβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ)**. Οι δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας, οι οποίοι ρηματοποιούνται ως «δηλώσεις» σχετικά με το τι αναμένεται να κάνει ο μαθητής για να θεωρηθεί επαρκής χρήστης της γλώσσας στο κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας, έχουν προδιαγραφεί και σταθμιστεί βάσει αναλυτικών περιγραφών των γλωσσικών ικανοτήτων στις γλώσσες του σχολικού προγράμματος (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά) και έχουν προκύψει από

ποικίλες πηγές: διδακτικά/σχολικά εγχειρίδια, εγχειρίδια περιγραφής του γλωσσικού προφίλ του χρήστη των ξένων γλωσσών και προδιαγραφές εξετάσεων γλωσσομάθειας. Επίσης, υποστηρίζονται από δεδομένα γλωσσικής χρήσης που έχουν παραχθεί από υποψηφίους στις εξετάσεις για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ) –με το οποίο το ΕΠΣ-ΞΓ συνάδει– στο πλαίσιο σύνδεσης της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο σχολείο με την πιστοποίησή της.

Το νόημα ενός Προγράμματος Σπουδών όπως το ΕΠΣ-ΞΓ είναι να αποστρέψει την προσοχή του εκπαιδευτικού από αυτό που είναι συχνά βασικό του μέλημα: «να καλύψει την ύλη» του μαθήματος, για να επικεντρωθεί στον ίδιο το μαθητή. Στο τι θα μάθει ο μαθητής και όχι στο τι θα διδαχτεί. Με το ΕΠΣ-ΞΓ, το ενδιαφέρον του εκπαιδευτικού στρέφεται στο τι και πώς μπορεί να πράξει γλωσσικά ο κάθε μαθητής με όλες τις πηγές νοηματοδότησης που του παρέχονται εντός και εκτός σχολείου, τις οποίες καλείται να αξιοποιήσει μέσα από γλωσσικές δραστηριότητες με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού. **Εν τέλει, σκοπός της εκπαίδευσης με βάση το ΕΠΣ-ΞΓ είναι να βοηθηθεί ο μαθητής να αποκτήσει, τελειώνοντας την υποχρεωτική εκπαίδευση, σχετική επάρκεια, ώστε να επικοινωνεί μέσω της γλώσσας που μαθαίνει ακόμη και εάν η γλωσσική του παραγωγή δεν χαρακτηρίζεται από απόλυτη γλωσσική ορθότητα και αυτά που λέει ή γράφει δεν είναι πάντα κατάλληλα για την περίπτωση επικοινωνίας ή για το συγκεκριμένο πλαίσιο στο οποίο εκφέρονται.**

Η επίδοση των μαθητών στα μαθήματα του σχολείου εξαρτάται από πολλούς παράγοντες μεταξύ των οποίων οι διαφορές γνωστικής, κοινωνικής και βιολογικής ανάπτυξης τους καθώς και τα διαφορετικά είδη ευφυΐας των μαθητών. Εξάλλου, διαφορετικά άτομα, διαφορετικές κοινωνικές ομάδες μαθητών της ίδιας ηλικίας, στην ίδια τάξη, έχουν διαφορετικούς πόρους νοηματοδότησης και διαφορετικές εμπειρίες και γνώσεις, διαφορετική γνωστική και κοινωνική εξέλιξη, η οποία εξαρτάται και από το περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνουν. Η εκπαίδευση που προσφέρεται επομένως δεν μπορεί να είναι αποδοτική αν δεν λαμβάνει υπόψη αυτά τα δεδομένα, αν δεν είναι διαφοροποιημένη και προσαρμοσμένη στα χαρακτηριστικά των διαφορετικών μαθητών σε μια τάξη, των διαφορετικών τμημάτων ή ομάδων μαθητών και των μαθητών διαφορετικών σχολείων.

Όμως, ως προς το μάθημα της ξένης γλώσσας, η ανάγκη ξενόγλωσσης εκπαίδευσης προσαρμοσμένης στη γλωσσομάθεια των μαθητών, διαφοροποιημένης ανά τμήμα, τάξη, σχολείο αλλά και μέσα στην ίδια τάξη γίνεται ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ επειδή προστίθεται ο παράγοντας της γλωσσικής παρακαταθήκης. Εκτός του ότι η ξένη γλώσσα είναι, αντίθετα από τα υπόλοιπα γνωστικά αντικείμενα, το *αντικείμενο* αλλά και το *μέσον* της μάθησης, είναι και κάτι που δεν μαθαίνεται με το μυαλό, ακούγοντας πληροφορίας περί της γλώσσας, αλλά χρησιμοποιώντας την. Επομένως, η διδασκαλία των κανόνων γραμματικής μιας γλώσσας ή των λέξεων και της σημασίας τους δεν επαρκεί για την αποτελεσματική επικοινωνία στον γραπτό ή προφορικό λόγο. Μάλιστα, η διδασκαλία *περί της γλώσσας* αντί για τη δημιουργία συνθηκών εκμάθησής της μπορεί να έχει αρνητικά αποτελέσματα. Όσο περισσότερο δίνεται η δυνατότητα στο μαθητή να εξασκείται, να χρησιμοποιεί τη γλώσσα σε πραγματικές ή προσομοιωμένες συνθήκες επικοινωνίας τόσο μαθαίνει. Όσες περισσότερες οι ώρες υποβοηθούμενης/καθοδηγούμενης μελέτης ή και αυτόνομης χρήσης της γλώσσας, τόσο αποτελεσματικότερη η μάθηση και ο βαθμός της επικοινωνιακής του επάρκειας.

Δεδομένου ότι πολλά παιδιά στην Ελλάδα χρησιμοποιούν την ξένη γλώσσα και εκτός σχολείου –άλλα λιγότερο και άλλα περισσότερο–, οι μαθητές έρχονται στη σχολική τάξη, και ειδικά της Αγγλικής, με διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας. Ως εκ τούτου είναι εξαιρετικά σημαντικό να διευκολυνθεί, ιδιαίτερα στις μεγαλύτερες τάξεις του Δημοτικού και στις τάξεις του Γυμνασίου, η εκπαιδευτική διαδικασία με τους εξής τρόπους:

- 1) Να γίνει κάθε δυνατή προσπάθεια από τη Διεύθυνση της σχολικής μονάδας με τη βοήθεια των συλλόγων διδασκόντων και των γονέων-κηδεμόνων ώστε να χωριστούν οι μαθητές, και ειδικά οι μαθητές της Αγγλικής, σε τμήματα που έχουν παρόμοιο επίπεδο γλωσσομάθειας.
- 2) Να δοθούν ευκαιρίες σε μαθητές που επιθυμούν να ενισχύσουν τη γλωσσομάθειά τους και να λάβουν μέρος στις κρατικές εξετάσεις πιστοποίησης της γλωσσομάθειάς τους, **να κάνουν πρόσθετα μαθήματα στο πλαίσιο του ολοήμερου προγράμματος, εάν είναι μαθητές του Δημοτικού σχολείου ή στο πλαίσιο του προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας, αν είναι μαθητές του Γυμνασίου.**
- 3) Αφού διαγνώσει το γενικό επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών του και προβεί σε έρευνα των αναγκών τους, ο/η εκπαιδευτικός
 - να προσαρμόσει την εκπαιδευτική διαδικασία στο προφίλ των μαθητών του (α) στα διαφορετικά τμήματα μιας ξενόγλωσσης τάξης, (β) στις διαφορετικές τάξεις του ίδιου σχολείου, και (γ) στα διαφορετικά σχολεία,
 - να ακολουθήσει πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας στο τμήμα μιας τάξης το οποίο έχει μαθητές διαφορετικών επιπέδων γλωσσομάθειας (περαιτέρω οδηγίες παρέχονται στον Οδηγό του Εκπαιδευτικού).

Μολονότι οι δύο πρώτοι στόχοι δεν είναι τόσο εύκολο να επιτευχθούν στην ελληνική σχολική πραγματικότητα, ο τρίτος είναι εξαιρετικά απαιτητικός για τον εκπαιδευτικό της ξένης γλώσσας που είναι αντιμέτωπος με μια κάθε άλλο από ιδανική πραγματικότητα αφού μεταξύ των άλλων πρέπει πολλές φορές να μετακινείται σε περισσότερες από μία σχολικές μονάδες. Προϋποθέτει πολλαπλάσιο χρόνο για προετοιμασία, αξιώνει από τον εκπαιδευτικό να ακολουθεί συνεχώς μια διαλογική διαδικασία μέσα στην τάξη (δηλ. συνεχώς να προσαρμόζει ότι κάνει στις ανάγκες των μαθητών του) – διαδικασία η οποία είναι απαιτητικότερη και θέλει τον εκπαιδευτικό δημιουργικό και εφευρετικό, ώστε να χρησιμοποιεί το σχολικό εγχειρίδιο ως απλό βοήθημα και όχι ως καθοριστικό της διδακτικής διαδικασίας από την αρχή μέχρι το τέλος.

Για να ανταποκριθεί στον τρίτο στόχο ο/η εκπαιδευτικός, καλείται:

(α) να σχεδιάσει διαφορετικό αναλυτικό πρόγραμμα για την κάθε τάξη, για κάθε τμήμα, βάσει των χαρακτηριστικών των μαθητών, με αναφορά βεβαίως στο ΕΠΣ-ΞΓ, το οποίο προσδιορίζει όχι μόνο τις γενικές απαιτήσεις ανά επίπεδο γλωσσομάθειας αλλά επίσης:

- ο τα είδη γραπτού και προφορικού λόγου που αναμένεται να κατανοεί ο μαθητής σε κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας και με ποιον τρόπο (δείκτες ή περιγραφητές κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου για κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας)
- ο τα είδη γραπτού και προφορικού λόγου που αναμένεται να παράγει ο μαθητής σε κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας και με ποια λεξικογραμματικά μέσα να εκφέρει τον λόγο (δείκτες ή περιγραφητές παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου για κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας)
- ο τρόπους διαμεσολάβησης από την Ελληνική στην ξένη γλώσσα, σπάνια και το αντίστροφο

(β) να εκπονήσει τα εκπαιδευτικά σενάρια που ταιριάζουν σε κάθε περίπτωση, παραδείγματα των οποίων έχουν εκπονηθεί για αρκετά μαθήματα συμπεριλαμβανομένων των ξένων γλωσσών και βρίσκονται στην πλατφόρμα ΑΙΣΩΠΟΣ (<http://aesop.iiep.edu.gr/>)

(γ) να προσαρμόσει τις δραστηριότητες του εγχειριδίου στο επίπεδο γλωσσομάθειας του κάθε τμήματος ή και των διαφορετικών μαθητών μέσα στην τάξη, αξιοποιώντας και το ψηφιακό υλικό διαθέσιμο για τα μαθήματα Αγγλικής, Γαλλικής και Γερμανικής από το ΦΩΤΟΔΕΝΔΡΟ (<http://photodentro.edu.gr>).

1.3.1 Διδασκαλία και μάθηση της Αγγλικής

A. Α' και Β' τάξη του Δημοτικού

Σε προκαταρτικό του ΕΠΣ-ΞΓ πρόγραμμα στηρίζεται το μάθημα της Αγγλικής που προσφέρεται από την σχολική χρονιά 2016-17 στις δύο πρώτες τάξεις του Δημοτικού, με το οποίο οι μικροί μαθητές έχουν μια πρώτη εμπειρία από την ξενόγλωσση εκπαίδευση στο σχολείο. Το μάθημα αυτό για τους μαθητές της Α' και Β' Δημοτικού βασίζεται στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που εκπονήθηκε ειδικά, στο πλαίσιο του «Προγράμματος Εκμάθησης Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία» (ΠΕΑΠ) και απευθύνεται σε παιδιά με αναδυόμενο σχολικό γραμματισμό στη μητρική τους γλώσσα και στοχεύει στην ανάπτυξη των κοινωνικών τους δεξιοτήτων μέσω μιας ξένης γλώσσας.

Το πρόγραμμα αυτό καθαυτό, τα συνακόλουθα ενδεικτικά αναλυτικά προγράμματα και το εκπαιδευτικό υλικό για την κάθε μία από τις δύο τάξεις επικεντρώνεται στη **διαφοροποιημένη, συνεργατική μάθηση μέσα από κατάλληλες για την ηλικία δραστηριότητες που επιδιώκουν την αφύπνιση της δημιουργικής έκφρασης του παιδιού**. Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα σπουδών μπορεί ο/η εκπαιδευτικός να βρει στην Εκπαιδευτική Πύλη του ΠΕΑΠ (<http://rcel.enl.uoa.gr/peap/articles/programma-0>).

Το εκπαιδευτικό υλικό για την Α' και τη Β' Δημοτικού (*Alpha English & Beta English*), με τη μορφή έντυπων φακέλων, έχει διανεμηθεί στα Δημοτικά σχολεία τα οποία λειτούργησαν πιλοτικά ως Ολοήμερα με αναμορφωμένο πρόγραμμα σπουδών από το 2010 έως το 2016. Το υλικό αυτό μένει στο σχολείο για να το αξιοποιεί κάθε σχολική χρονιά ο/η εκπαιδευτικός. Δεν διανέμεται στους μαθητές ώστε να το πάρουν στο σπίτι για μελέτη αφού δεν τους ανατίθεται κατ' οίκον εργασία.

Κάθε φάκελος περιλαμβάνει:

- Φύλλα με έγχρωμες εικόνες που αποτελούν ερεθίσματα για γλωσσική παραγωγή
- Φύλλα εργασίας για τους μικρούς μαθητές
- Ηχητικό υλικό με ρίμες, τραγουδάκια, σύντομους διαλόγους
- Τεύχος του Εκπαιδευτικού (με λεπτομερείς οδηγίες για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού με τη μορφή ενδεικτικών σχεδίων μαθημάτων, καθώς και παραπομπές σε εκπαιδευτικές ιστοσελίδες).

Το *Alpha English* και το *Beta English* πρόκειται να εκτυπωθούν και να διανεμηθούν και στα υπόλοιπα Δημοτικά σχολεία της χώρας. Μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία της διανομής, οι εκπαιδευτικοί Αγγλικής μπορούν να χρησιμοποιήσουν το εκπαιδευτικό υλικό στην ψηφιακή του μορφή:

- για την Α' τάξη: <http://rcel.enl.uoa.gr/peap/ekpaideytiko-yliko-a-class>
- για την Β' τάξη: <http://rcel.enl.uoa.gr/peap/ekpaideytiko-yliko-b-class>

Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι θα διδάξουν τους μαθητές και μαθήτριες της Β' τάξης που μαθαίνουν για πρώτη χρονιά αγγλικά στο σχολείο (δηλαδή δεν έχουν κάνει αγγλικά στην Α' Δημοτικού) μπορούν να ξεκινήσουν με δραστηριότητες από το υλικό της Α' τάξης. Ενδεικτικά αναφέρονται οι δραστηριότητες μάθησης A1 (Our mascot), A2 (Our names in English), B1 (our pets), B2 (fun with animals), B3 (numbers 1-5) B4 (colours), B7 (foods and sweets), Γ4 (the bear family) και παραμύθια και ιστορίες από το υλικό της Α' τάξης. Κατόπιν, μπορούν να επιλέξουν να συνεχίσουν και με κάποιες δραστηριότητες της Β' τάξης.

Αυτό που είναι σημαντικό να ξέρουν οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν τους μικρούς μαθητές των πρώτων τάξεων του δημοτικού είναι πως έχουν στη διάθεσή τους τόσο για την Α' όσο και για τη Β' τάξη περισσότερο εκπαιδευτικό υλικό και «ύλη» από αυτό που είναι δυνατό να διδαχτεί στη διάρκεια της μίας μόνον ώρας την εβδομάδα που διατίθεται για τη διδασκαλία των Αγγλικών. Συνεπώς, **θα πρέπει να επιλέξουν τις δραστηριότητες που θα κάνουν στην τάξη, με βάση τους κοινωνικούς γραμματισμούς που έχουν αναπτύξει οι μαθητές της κάθε τάξης και του κάθε τμήματος**, λαμβάνοντας υπόψη και τις οδηγίες στην Εκπαιδευτική Πύλη ΠΕΑΠ (στο πεδίο «Η Γωνιά του Γονιού»), όπου προτείνονται διασκεδαστικές δραστηριότητες που μπορούν να γίνουν το σπίτι με τη βοήθεια του γονιού.

Επισημαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί δεν είναι υποχρεωμένοι να καλύψουν όλο το φάσμα της ύλης που προβλέπεται στο ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ Αναλυτικό Πρόγραμμα της Α' Δημοτικού (στην Πύλη ΠΕΑΠ http://rcel.enl.uoa.gr/docsforpear/a_class_analytiko_programma.pdf) ή στο Α.Π. της Β' (http://rcel.enl.uoa.gr/docsforpear/b_class_analytiko_programma.pdf). Στόχος είναι μέχρι το τέλος της χρονιάς να έχουν αναπτυχθεί τουλάχιστον οι δεξιότητες των παιδιών της:

- **Α' Δημοτικού να «παίζουν» με την νέα γλώσσα που μαθαίνουν, να λένε ρίμες και τραγουδάκια (έστω εν χορώ), να λειτουργούν στην τάξη τους ακούγοντας π.χ. τον εκπαιδευτικό να τους δίνει οδηγίες και εντολές του τύπου SIT DOWN, STAND UP, JUMP, κλπ.), να αρχίσουν να αναγνωρίζουν λέξεις και φράσεις και επιμέρους νοήματα μιας ιστοριούλας.**
- **Β' Δημοτικού να ανταποκρίνονται σε εντολές και οδηγίες στα αγγλικά για το μάθημα, να συμμετέχουν σε σύντομους προσωπικούς διαλόγους, να ξέρουν τα λόγια για να τραγουδήσουν ή/και να πουν κάποια ποιηματάκια/ρίμες, να αναγνωρίζουν και να λένε με σωστή προφορά και επιτονισμό λέξεις και φράσεις που έχουν μάθει για απλές καθημερινές καταστάσεις, να κάνουν ένα σύντομο διάλογο για μια καθημερινή περίπτωση επικοινωνίας, να καταλαβαίνουν νοήματα μιας γνωστής ιστορίας και να τη δραματοποιούν, να αρχίσουν να αναγνωρίζουν τα λατινικά γράμματα, καθώς αρχίζει να αναδύεται ο σχολικός γραμματισμός (κυρίως ανάγνωση λέξεων).**

B. Γ' τάξη του Δημοτικού

Στο πλαίσιο του ΠΕΑΠ αναπτύχθηκε και εκδόθηκε επίσης έντυπο εκπαιδευτικό υλικό με τη μορφή σχολικού εγχειριδίου. Τα «Μαγικά Βιβλία», Magic Book 1 και Magic Book 2 αποτελούνται από (α) student's book, (β) workbook, (γ) CD (με διαλόγους, τραγουδάκια και ρίμες), και (δ) teacher's book (με λεπτομερείς οδηγίες για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού). Σημειώνεται ότι το Magic Book 1 είναι για αρχάριους. Την σχολική χρονιά 2016-17 θα χρησιμοποιηθεί για τη διδασκαλία μαθητών/τριών της Γ' Δημοτικού που

διδάσκονται Αγγλικά για πρώτη φορά στο σχολείο. Οι μαθητές/τριες που διδάχτηκαν Αγγλικά στην Α' και Β' Δημοτικού θα χρησιμοποιήσουν το Magic Book 2.⁴

Με τη φοίτηση των μαθητών στην Γ' δημοτικού αρχίζει μια προκαταρκτική εφαρμογή του νέου Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ-ΞΓ). Η ξενόγλωσση εκπαίδευση στην τάξη αυτή είναι ο συνδυασμός μεταξύ του ΠΕΑΠ και του ΕΠΣ-ΞΓ, ενώ παράλληλα αποτελεί μια μεταβατική χρονιά από την πρώιμη στη μέση παιδική ηλικία, των 8-9 ετών, στην οποία οι μαθητές έχουν αναπτύξει τον κοινωνικό τους γραμματισμό και πρακτικές συνύπαρξης στον κοινωνικό χώρο του σχολείου και εκτός αυτού, έχουν αποκτήσει ακόμη περισσότερες δεξιότητες χειρισμού ψηφιακών εργαλείων ώστε, σε συνδυασμό με την αναγνωστική ικανότητα που έχουν αναπτύξει, να μπορούν να αξιοποιήσουν το διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κτλ. Οι μαθητές της Γ' Δημοτικού έχουν πλέον εισέλθει σε μια διαφορετική γνωστική αναπτυξιακή πορεία, την οποία έχει βοηθήσει η δίχρονη σχολική εκπαίδευση, και μπορούν να προβούν σε σειρά νοητικών πράξεων και λογικών ταξινομήσεων, να συγκεντρωθούν καλύτερα από ό,τι στην Α' αλλά και τη Β' Δημοτικού ενώ έχει αναπτυχθεί η μνήμη και η μεταγνώση τους.

Φυσικά, κάθε μαθητής αναπτύσσεται βιολογικά, νοητικά και κοινωνικά με το δικό του ρυθμό, ενώ η γνωστική και κοινωνική εξέλιξη διαφορετικών ομάδων παιδιών εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό τόσο από το ευρύτερο όσο και το στενότερο περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνουν. Οι μαθητές της Γ' Δημοτικού σε όλη την χώρα έχουν σίγουρα διαφορετικές δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής λόγου στην Αγγλική, ανάλογα με το εάν έχουν ή δεν έχουν διδαχτεί ή εκτεθεί στη γλώσσα στο σχολείο ή στο σπίτι τις προηγούμενες χρονιές. Ωστόσο, ολοκληρώνοντας την Γ' Δημοτικού και έχοντας 90-100 περίπου ώρες καθοδηγούμενης μελέτης στο σχολείο αναμένεται να είναι ακόμη σε επίπεδο «αρχαρίου» (επίπεδο A1-) και να είναι σε θέση:⁵

- να διαβάσουν και να γράψουν λέξεις και φράσεις χρησιμοποιώντας την αλφάβητο στα αγγλικά
- να αναγνωρίσουν και να χρησιμοποιήσουν (γραπτά και προφορικά) αριθμούς, λεξιλόγιο και φράσεις σχετικά με:
 - ο το σχολείο (π.χ. την τάξη, τα σχολικά αντικείμενα, χώρους)
 - ο την οικογένεια και το σπίτι (π.χ. τα δωμάτια, έπιπλα, αντικείμενα σπιτιού)
 - ο την εξωτερική εμφάνιση ατόμων (π.χ. ρούχα, χρώματα) και αντικειμένων
 - ο τις ημέρες της εβδομάδας
 - ο τις καθημερινές συνήθειες και τις συνήθειες στον ελεύθερο χρόνο (π.χ. reading a book, watching a DVD)
 - ο τοποθεσίες, καιρικά φαινόμενα και τις εποχές του χρόνου
 - ο διατροφή και καθημερινές συνήθειες ατομικής υγιεινής (π.χ. wash face, wash hands, take the soap)
 - ο φροντίδα του σπιτιού (π.χ. : washing windows, cleaning the bathroom)
 - ο το φυσικό περιβάλλον και ζώα
- να μπορούν να αναγνωρίσουν/κατανοήσουν και να χρησιμοποιήσουν προφορικά (και γραπτά – αν και όχι πάντα) απλές γλωσσικές δομές για:

⁴ Τα βιβλία είναι προσβάσιμα από το <http://rcel.enl.uoa.gr/peap/articles/ekpaideytiko-yliko-c-class>.

⁵ Το περιεχόμενο έχει προκύψει από μελέτη ομάδας την οποία συντόνισαν και καθοδήγησαν επιστημονικά τα δύο μέλη ΔΕΠ που ηγήθηκαν της συγγραφικής ομάδας για τα Magic Books: Η Θωμαή Αλεξίου και Μαρίνα Ματθαιουδάκη.

- ο να χαιρετήσουν, να αυτοσυστηθούν ή να συστήσουν ένα μέλος της οικογένειας, έναν φίλο, κτλ.
- ο να πουν τι μπορούν ή δεν μπορούν να κάνουν οι ίδιοι ή ένας τρίτος
- ο να αναφερθούν ή/και να ανταλλάξουν πληροφορίες για τις καθημερινές τους συνήθειες (π.χ. I get up, have breakfast, drink milk, κτλ.)
- ο να αναφερθούν σε συναισθήματα (π.χ. This boy is sad), στο πώς νιώθουν οι ίδιοι (π.χ. I am very well) και άλλοι (π.χ. She is happy)
- ο να πουν τι έχουν/δεν έχουν (π.χ. I have a book, I haven't got a pencil), ή τι έχει/δεν έχει κάποιος άλλος
- ο να αναγνωρίσουν ή να δώσουν εντολές και οδηγίες (π.χ. dance, jump, clap your hands, κτλ.)
- ο να περιγράψουν στοιχεία της εξωτερικής εμφάνισης (π.χ. She is very tall) ή/και να συγκρίνουν άτομα, ζώα, αντικείμενα (π.χ. This is a big room, but the table is small)
- ο να αναφερθούν σε δουλειές του σπιτιού (π.χ. I'm washing the windows, you're cleaning the floor)
- ο να ανταλλάξουν πληροφορίες για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου (π.χ. draw a picture, listen to music, tell a story together)
- ο να μιλήσουν για το τι μπορούν ή δεν μπορούν να κάνουν (π.χ. We can play a board game together)
- ο να μιλήσουν για το πόσο συχνά κάνουν οι ίδιοι ή γίνεται κάτι (π.χ. We go to school everyday)

Γ. Δ', Ε' και ΣΤ' Δημοτικού

Τελειώνοντας το δημοτικό και αφού οι μαθητές (με βάση το σχολικό ωρολόγιο πρόγραμμα 2016-2017) θα έχουν ολοκληρώσει 250-300 ώρες καθοδηγούμενης μελέτης στις τρεις τελευταίες τάξεις του Δημοτικού (3 ώρες εβδομαδιαίως σε κάθε μία από τις τρεις τάξεις = 90-100 ώρες κατά σχολικό έτος), αναμένεται, στο τέλος της ΣΤ' δημοτικού, ο μέσος μαθητής να έχει αναπτύξει γλωσσομάθεια επιπέδου Α2. Δηλαδή, στο τέλος της ΣΤ' δημοτικού, οι μαθητές αναμένεται να είναι σε θέση σε πολύ γενικές γραμμές:

- να κατανοούν και να παράγουν σύντομα και πολύ απλά δομημένα κείμενα που αφορούν δραστηριότητες καθημερινής ρουτίνας,
- να περιγράφουν καθημερινές τους συνήθειες ή να δίνουν πληροφορίες για πλευρές του άμεσου περιβάλλοντός τους (π.χ. για το χώρο διαβίωσης ή εργασίας τους, για την οικογένειά τους, κ.λπ.).
- να επικοινωνούν (σε προσομοίωση) με ομιλητές που γνωρίζουν καλά τη γλώσσα-στόχο, ανταλλάσσοντας πληροφορίες για ζητήματα προσωπικού ενδιαφέροντος και άμεσης ανάγκης.
- να διατυπώνουν γραπτά ή προφορικά μια πληροφορία στην ξένη γλώσσα με ερέθισμα φράση ή σύντομο κείμενο στην Ελληνική.

Ειδικά στο μάθημα της Αγγλικής, όσο προχωρά η ξενόγλωσση σχολική εκπαίδευση, ο/η εκπαιδευτικός έρχεται αντιμέτωπος με την όλο και μεγαλύτερη ανομοιογένεια του επιπέδου γλωσσομάθειας των μαθητών του. Τα παιδιά της ΣΤ' Δημοτικού έχουν εκτεθεί στη χρήση της αγγλικής γλώσσας και εκτός σχολείου περισσότερο από τους μαθητές των προηγούμενων τάξεων του δημοτικού και η ανομοιογένεια των επιπέδων γλωσσομάθειας

στο Γυμνάσιο είναι συχνό φαινόμενο. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντικό, με κατάλληλο προγραμματισμό, να λειτουργήσουν τμήματα στα οποία να κατατάσσονται μαθητές με περίπου το ίδιο επίπεδο γλωσσομάθειας. Όταν στο ίδιο τμήμα υπάρχουν μαθητές διαφορετικών επιπέδων, πέρα από την προσαρμογή των ασκήσεων και δραστηριοτήτων των έντυπων σχολικών εγχειριδίων, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τους πλούσιους ψηφιακούς πόρους ή τα μαθησιακά αντικείμενα που έχουν αναπτυχθεί για τον εμπλουτισμό του μαθήματος της Αγγλικής και τα οποία περιλαμβάνονται σε διαδραστικά σχολικά βιβλία (<http://ebooks.edu.gr/>).

Ο «εμπλουτισμός» έχει ορισθεί από την επιστημονική ομάδα που τα κατασκεύασε ως προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού του σχολικού βιβλίου. Οι διάφορες μορφές αυτής της προσαρμογής περιλαμβάνουν:

- ❖ Προσθήκη εκπαιδευτικού υλικού για την αντιμετώπιση ειδικών περιστάσεων (π.χ. προετοιμασία για μια συγκεκριμένη εξέταση).
- ❖ Επέκταση εκπαιδευτικού υλικού για επιπλέον εξάσκηση σε ένα κομμάτι του βιβλίου ή εξατομικευμένη εξάσκηση.
- ❖ Τροποποίηση εκπαιδευτικού υλικού με σκοπό να καλύψει τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης ομάδας των μαθητών (π.χ. λόγω της ηλικίας τους, το φύλο, το επάγγελμα, το κοινωνικό ή το πολιτιστικό υπόβαθρό τους).
- ❖ Προσαρμογή ή συμπλήρωση εκπαιδευτικού υλικού για να καλύψει συγκεκριμένη ομάδα-στόχο σε ένα τόπο.

Παράλληλα με τα μαθησιακά αντικείμενα που ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να εντοπίσει στο αποθετήριο των Μαθησιακών Αντικειμένων (<http://photodentro.edu.gr/lor/>) ώστε να τα δουλέψει στην τάξη ή να αναθέσει σε ομάδες ή και μεμονωμένους μαθητές για εργασία στο σχολείο ή το σπίτι, μπορεί να εντοπίσει και εκπαιδευτικά βίντεο στο σχετικό Αποθετήριο (<http://photodentro.edu.gr/video/>).

Τα μαθησιακά αντικείμενα που μπορεί να βρει ο/η εκπαιδευτικός (ή και μόνος ο μαθητής) εμπίπτουν σε τέσσερις γενικές κατηγορίες:

- ❖ ενημερωτικό ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό (audio extracts, glossaries, picture dictionaries, comics),
- ❖ διδακτικό υλικό (edugames, self-assessment tests, listening apps, reading apps),
- ❖ βιωματικό υλικό (digital stories, virtual tours, songs) και
- ❖ διερευνητικό υλικό (mystery and lost series, webquests, writing apps).

Δ. Α', Β' και Γ' Γυμνασίου

Με βάση το σχολικό ωρολόγιο πρόγραμμα 2016-2017, ολοκληρώνοντας οι μαθητές το Γυμνάσιο θα έχουν διδαχθεί την αγγλική γλώσσα **215-220** ώρες και στις τρεις τάξεις του Γυμνασίου (2 ώρες εβδομαδιαίως σε κάθε μία από τις τρεις τάξεις, 72 περίπου ώρες ανά σχολικό έτος), οι οποίες προστίθενται στις 250-300 ώρες του Δημοτικού. Τούτο σημαίνει πως στο τέλος της Γ' Γυμνασίου, ο μέσος μαθητής που θα έχει διδαχθεί Αγγλικά **ΜΟΝΟ** στο σχολείο (συνολικά **415-520 ώρες**) θα έχει αναπτύξει γλωσσομάθεια επιπέδου B1 και σε γενικές γραμμές θα πρέπει να είναι σε θέση:

- να κατανοεί και να παράγει απλά δομημένα και σαφή κείμενα για ζητήματα που σχετίζονται με τομείς προσωπικού ενδιαφέροντος, όπως εργασία, εκπαίδευση, αναψυχή,

- να αφηγείται γεγονότα, να περιγράφει εμπειρίες, προσωπικά του σχέδια και να εξηγεί τις απόψεις του,
- να συμμετέχει χρησιμοποιώντας την ξένη γλώσσα (σε προσομοίωση) σε συνήθεις περιστάσεις διαπροσωπικής επικοινωνίας (σε ταξίδια στο εξωτερικό, σε συνομιλία με ξένους επισκέπτες στη χώρα, σε χώρους εργασίας ή αναψυχής),
- να παράγει σύντομα και απλά δομημένα, γραπτά και προφορικά, μηνύματα στην ξένη γλώσσα, βασισμένα σε προφορικά μηνύματα ή απλά γραπτά κείμενα στην Ελληνική, ή και αντίστροφα.

Ενώ υπάρχουν ορισμένοι μαθητές που, για διάφορους λόγους, έχουν χαμηλότερο του αναμενόμενου επιπέδου γλωσσομάθειας, είναι αρκετοί εκείνοι που έχουν επίπεδο B2. Αυτό συμβαίνει επειδή κάποιοι μαθητές έχουν ήδη πολλές περισσότερες ώρες καθοδηγούμενης μελέτης στο ενεργητικό τους, στο πλαίσιο του κανονικού σχολικού προγράμματος ή και εκτός αυτού αλλά εντός σχολείου. Κάποιοι άλλοι μαθητές εκτίθενται στην Αγγλική συστηματικά και εκτός σχολείου. Οι μαθητές εκείνοι που είναι στο επίπεδο B2 αναμένεται σε γενικές γραμμές:

- να κατανοούν τις βασικές ιδέες/πληροφορίες σύνθετων κειμένων, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν αφηρημένες έννοιες σχετικές με ποικίλους τομείς κοινωνικής εμπειρίας ή και τεχνικές πληροφορίες (π.χ. πώς να χρησιμοποιήσει κάποιος μια ηλεκτρική συσκευή),
- να παράγουν λεπτομερή, ορθά δομημένα και συνεκτικά κείμενα σχετικά με μια ευρεία γκάμα θεμάτων, αναπτύσσοντας κατάλληλη επιχειρηματολογία προκειμένου να υποστηρίξουν τις θέσεις τους ή αναφέροντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα μιας άποψης,
- να συζητούν (σε προσομοίωση) στη γλώσσα-στόχο με σαφήνεια, με αμεσότητα και ευχέρεια για ζητήματα που αφορούν τους νέους και τους ενήλικες πολίτες της δικής τους ή μιας ξένης κοινωνίας,
- να επιλέγουν πληροφορίες σχετικές με τον επικοινωνιακό τους στόχο από ένα ή περισσότερα κείμενα γραπτού ή προφορικού λόγου στην Ελληνική ώστε να παράγουν ένα σχετικά σύνθετο κείμενο στην ξένη γλώσσα ή αντίστροφα.

Η σημαντική διαφορά επιπέδων γλωσσομάθειας ανάμεσα σε μαθητές της ίδιας ηλικίας/τάξης στο Γυμνάσιο, κάνει επιτακτική την ανάγκη να προσαρμόσει ο/η εκπαιδευτικός την ύλη και το υλικό του σχολικού εγχειριδίου στο επίπεδο των μαθητών της τάξης του και να χρησιμοποιήσει τεχνικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, αξιοποιώντας παράλληλα το πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό από το ΦΩΤΟΔΕΝΔΡΟ και άλλα υλικά που μπορεί εύκολα να εντοπίσει στο Διαδίκτυο, καθοδηγούμενος από τον Οδηγό του Εκπαιδευτικού.

Τα Μαθησιακά Αντικείμενα (Μ.Α.) για την Αγγλική, μπορούν να ενταχθούν σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό που προωθεί τη βιωματική και διερευνητική μάθηση, την επαφή με τον πολιτισμό και την κουλτούρα του «άλλου» και τη δημιουργία Μ.Α. που μπορούν να έχουν πολλαπλή αξιοποίηση των ίδιων ψηφιακών πόρων για διαφορετικούς μαθησιακούς σκοπούς και εξάσκηση είτε σε ομάδες με άλλους μαθητές, είτε για ατομική εργασία και αυτοεκπαίδευση.

Επίσης, είναι σημαντικό να αξιοποιηθεί η δυνατότητα δημιουργίας ομάδων για ενισχυτική διδασκαλία ώστε να εξυπηρετηθούν οι ποικίλες ανάγκες διαφόρων μαθητών: εκείνων που έχουν χαμηλότερο από το αναμενόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας, εκείνων

που έχουν το αναμενόμενο ή και υψηλότερο επίπεδο και θέλουν να εξασκηθούν με κατάλληλο υλικό για να δώσουν εξετάσεις για το ΚΠΓ και φυσικά υπάρχει πλούσιο υλικό στο ηλεκτρονικό σχολείο του ΚΠΓ και συγκεκριμένα στην «τάξη» του εκπαιδευτικού, όπου διατίθεται υλικό στο Αποθετήριο δραστηριοτήτων και e-books με practice tests για όλα τα επίπεδα γλωσσομάθειας (<http://rcel.enl.uoa.gr/krgeschool/ekpaideutikoi>).

1.3.2 Διδασκαλία και μάθηση της Γαλλικής, Γερμανικής και Ιταλικής

3.2.2. Ε' και ΣΤ' Δημοτικού (μόνον Γαλλικά και Γερμανικά)

Κάθε μαθητής αναπτύσσεται βιολογικά, νοητικά και κοινωνικά με τον δικό του ρυθμό, ενώ η γνωστική και κοινωνική εξέλιξη διαφορετικών ομάδων παιδιών εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό τόσο από το ευρύτερο όσο και το στενότερο περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνουν. Οι μαθητές της Ε' και ΣΤ' Δημοτικού σε όλη την χώρα έχουν σίγουρα διαφορετικές δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής λόγου στην Γαλλική, ανάλογα με το εάν έχουν ή δεν έχουν διδαχτεί ή εκτεθεί στη γλώσσα στο σχολείο ή στο σπίτι τις προηγούμενες χρονιές. Ωστόσο, ολοκληρώνοντας την ΣΤ' Δημοτικού αναμένεται να είναι ακόμη σε επίπεδο «αρχαρίου» (επίπεδο A1-) και να είναι σε θέση:

- να διαβάσουν και να γράψουν λέξεις και φράσεις χρησιμοποιώντας την λατινική αλφάβητο
- να αναγνωρίσουν ή/και να χρησιμοποιήσουν (γραπτά ή/και προφορικά) αριθμούς, λεξιλόγιο και φράσεις σχετικά με:
 - ο το σχολείο (π.χ. την τάξη, τα σχολικά αντικείμενα, χώρους)
 - ο την οικογένεια και το σπίτι (π.χ. τα δωμάτια, έπιπλα, αντικείμενα σπιτιού)
 - ο την εξωτερική εμφάνιση ατόμων (π.χ. ρούχα, χρώματα) και αντικειμένων
 - ο τις ημέρες της εβδομάδας
 - ο τις καθημερινές συνήθειες και τις συνήθειες στον ελεύθερο χρόνο
 - ο τοποθεσίες, καιρικά φαινόμενα και τις εποχές του χρόνου
 - ο διατροφή και με τις καθημερινές συνήθειες ατομικής υγιεινής
 - ο φροντίδας του σπιτιού
 - ο το φυσικό περιβάλλον και ζώα
- να μπορούν να αναγνωρίσουν/κατανοήσουν ή/και να χρησιμοποιήσουν προφορικά (και γραπτά –αν και όχι πάντα) απλές γλωσσικές δομές για:
 - ο να χαιρετήσουν, να αυτοσυστηθούν ή να συστήσουν ένα μέλος της οικογένειας, έναν φίλο, κτλ.
 - ο να πουν τι μπορούν ή δεν μπορούν να κάνουν οι ίδιοι ή ένας τρίτος
 - ο να αναφερθούν ή/και να ανταλλάξουν πληροφορίες για τις καθημερινές τους συνήθειες
 - ο να αναφερθούν σε συναισθήματα, στο πώς νιώθουν οι ίδιοι και άλλοι
 - ο να πουν τι έχουν/δεν έχουν ή τι έχει/δεν έχει κάποιος άλλος
 - ο να αναγνωρίσουν ή να δώσουν εντολές και οδηγίες
 - ο να περιγράψουν στοιχεία της εξωτερικής εμφάνισης ή/και να συγκρίνουν άτομα, ζώα, αντικείμενα
 - ο να αναφερθούν σε δουλειές του σπιτιού
 - ο να ανταλλάξουν απλές πληροφορίες για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου
 - ο να μιλήσουν για το τι μπορούν ή δεν μπορούν να κάνουν
 - ο να μιλήσουν για το πόσο συχνά κάνουν οι ίδιοι ή γίνεται κάτι.

3.2.3 Α', Β' και Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (προστίθενται και τα Ιταλικά)⁶

Τα σχολικά εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της Γαλλικής είναι τα εξής:

Για την Α' Γυμνασίου, το Action. fr-gr 1 (Ενότητες: 0, 1, 2, 3)

Για την Β' Γυμνασίου, το Action. fr-gr 1 (Ενότητες: 4, 5, 6, 7)

Για την Γ' Γυμνασίου⁷, το Action. fr-gr 3 (Ενότητες: 0, 1, 2, 3,4)

Τα σχολικά εγχειρίδια που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της Γερμανικής είναι τα εξής:

Για την Α' Γυμνασίου, το Deutsch ein Hit! 1 (Ενότητες: 1, 2, 3, 4, 5)

Για την Β' Γυμνασίου, το Deutsch ein Hit! 1 (Ενότητες: 6, 7, 8, 9)

Για την Γ' Γυμνασίου, το Deutsch ein Hit! 2 (Ενότητες: 1, 2, 3, 4)

Τα σχολικά εγχειρίδια που θα χρησιμοποιηθούν για τη διδασκαλία της Ιταλικής, τα οποία είναι από το εμπόριο, θα δημοσιοποιηθούν μόλις ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη διαδικασία επιλογής τους από ειδική επιτροπή εμπειρογνομόνων που έχει συγκροτήσει το ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Με δεδομένο ότι οι μαθητές διδάσκονται τη Β' ξένη γλώσσα μόνο 2 ώρες εβδομαδιαίως και ότι για ορισμένους είναι η πρώτη φορά που έρχονται σε επαφή με τη συγκεκριμένη Β' ξένη γλώσσα, αναμένεται στη Γ' Γυμνασίου να έχουν φτάσει στο επίπεδο A1+.

Ωστόσο, είναι γεγονός ότι πολλοί παράγοντες, σχολικοί και εξωσχολικοί, συντελούν στην ανομοιογένεια του επιπέδου γλωσσομάθειας των μαθητών που συνθέτουν το δυναμικό μιας τάξης. Οι μαθητές του Γυμνασίου έχουν αποκτήσει, κατά τα προηγούμενα χρόνια της σχολικής τους διαδρομής, διαφορετικές γνώσεις και έχουν αναπτύξει διαφορετικού επιπέδου επικοινωνιακές και γλωσσικές δεξιότητες. Συνεπώς, ιδιαίτερα για τον εκπαιδευτικό της ξενόγλωσσης τάξης, καθίσταται αναγκαία η διερεύνηση του επιπέδου γλωσσομάθειας των μαθητών με διαγνωστικές αξιολογικές διαδικασίες έτσι ώστε να προσαρμόσει τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της ύλης του, στο μακρο-επίπεδο (ετήσιος σχεδιασμός) και στο μεσο-επίπεδο (σχεδιασμός ευρύτερων ενοτήτων) αλλά και τις μεθόδους διδασκαλίας του στις ανάγκες, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και, κυρίως, στο επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών του. Σε αυτό τον σχεδιασμό και προγραμματισμό της ύλης, το διδακτικό εγχειρίδιο δεν αποτελεί παρά μόνο ένα «εργαλείο», όχι το μοναδικό, που τον βοηθά να υλοποιήσει τον σχεδιασμό του και τους στόχους της διδασκαλίας του.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται ενδεικτικά οι διδακτικοί στόχοι και η διδακτέα ύλη και των 3 τάξεων του Γυμνασίου. Οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν,

⁶ Είναι πιθανό, σε ορισμένα σχολεία (π.χ. Πρότυπα, Πειραματικά, Ιδιωτικά με άδεια παρέκκλισης), αλλά και σε ορισμένα τμήματα ξένης γλώσσας (π.χ. με μαθητές που δεν παρακολουθούσαν την ίδια ξένη γλώσσα σε προηγούμενες τάξεις, με μαθητές που έχουν διαφορετικό επίπεδο γλωσσομάθειας από το αναμενόμενο), η προτεινόμενη διδακτέα ύλη να μην αντιστοιχεί στο επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο/η εκπαιδευτικός είναι χρήσιμο να επιλέγει τους διδακτικούς στόχους, την ύλη και το περιεχόμενο σε σχέση με το επίπεδο και τις ανάγκες των μαθητών του κάθε τμήματος και, ενδεχομένως, ανεξάρτητα από το σχολικό βιβλίο, αξιοποιώντας άλλες πηγές διδακτικού υλικού, π.χ. ιστοσελίδες κρατικών φορέων που εποπτεύονται από το υπουργείο Παιδείας ή από φορείς νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που χείρουν δημόσιας αναγνώρισης για το εκπαιδευτικό και πολιτιστικό έργο που προσφέρουν.

⁷ Δεδομένης της έλλειψης του τεύχους Action.fr-gr 2 που θα αποτελούσε φυσική συνέχεια του 1ου τεύχους, ο/η εκπαιδευτικός, ιδιαίτερα στη Γ' Γυμνασίου, καλείται να περιοριστεί μόνο στα περιεχόμενα του διδακτικού εγχειριδίου (Action.fr-gr 3) που θεωρεί κατάλληλο για το επίπεδο των μαθητών. Ως εκ τούτου, είναι χρήσιμο να αξιοποιήσει άλλες πηγές διδακτικού υλικού το οποίο εκτιμά ότι ανταποκρίνεται στο Επίπεδο Γλωσσομάθειας των μαθητών ώστε να συνδεθεί το περιεχόμενο του μαθήματος με την πρωθύστερη γνώση και να καταστεί δυνατή η απρόσκοπτη διδασκαλία/εκμάθηση της Γαλλικής. Για τον σκοπό αυτό θα σταλούν από το ΙΕΠ αναλυτικές οδηγίες για τη στοχοθεσία αλλά και για τη χρήση και αξιοποίηση διδακτικού υλικού στη Γ' Γυμνασίου (Ψηφιακό Σχολείο, Φωτόδεντρο, σενάρια διδασκαλίας, διαδικτυακές πηγές, δραστηριότητες κτλ).

με βάση το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών και αξιοποιώντας στον μέγιστο βαθμό τις γνώσεις και επικοινωνιακές δεξιότητες που απέκτησαν οι μαθητές στην προηγούμενη βαθμίδα ή τάξη, το δικό τους οργανόγραμμα ύλης καθώς και τον χρονοπρογραμματισμό του μαθήματός τους. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διδασκαλία/εκμάθηση της ξένης γλώσσας, πρέπει να δίνεται έμφαση στην επικοινωνιακή προσέγγιση, στη λειτουργική χρήση της γλώσσας και στην κοινωνικοπολιτισμική της διάσταση.

1. Θεματικές περιοχές

- Οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον (Άτομο, στοιχεία ταυτότητας, προσωπικές πληροφορίες, εξωτερική εμφάνιση, χαρακτήρας, προτιμήσεις, ενδιαφέροντα, οικογενειακές σχέσεις, κοινωνικές σχέσεις...)
- Κατοικία (γειτονιά, κτίρια, χώροι σπιτιού, έπιπλα,)
- Εκπαίδευση και Σχολικό περιβάλλον (προσωπικό, μαθήματα, σχολικοί χώροι, σχολικό πρόγραμμα,..)
- Αγορές και κατανάλωση (ρούχα, διατροφή, μαγαζιά, εστιατόρια,...)
- Εργασία (επαγγέλματα, χώροι εργασίας, ...)
- Ψυχαγωγία (αθλήματα, βιβλία, κινηματογράφος, θέατρο, χορός, έξοδοι, διασκέδαση, γιορτές,...)
- Τουρισμός & Ταξίδια (χώρες, πόλεις, εθνικότητες, γλώσσες, ήθη & έθιμα, μνημεία, καιρός, μεταφορικά μέσα, δραστηριότητες, ...)
- Ενημέρωση & Μέσα Επικοινωνίας (διαδίκτυο, κοινωνική δικτύωση, τηλεόραση, ραδιόφωνο, εφημερίδες, περιοδικά, ...)

2. Γενικοί δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας

Στο τέλος του Γυμνασίου, οι μαθητές, αναμένεται να είναι ικανοί:

- Να κατανοούν και να παράγουν προτάσεις με απλή δομή, λέξεις ευρείας χρήσης και τυποποιημένες εκφράσεις, προκειμένου να ανταποκριθούν σε ανάγκες της καθημερινής ζωής.
- Να χαιρετούν, να συστήνονται, να δίνουν ή να ζητούν πληροφορίες για τον εαυτό τους, να ευχαριστούν, να κατονομάζουν αντικείμενα, να περιγράφουν έναν χώρο, ένα άτομο, κ.λπ.
- Να κάνουν διάλογο (σε προσομοίωση) με ομιλητές που γνωρίζουν καλά τη γλώσσα-στόχο προκειμένου να εξυπηρετήσουν βασικές ανάγκες επικοινωνίας υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής τους μιλάει αργά και είναι πρόθυμος να βοηθήσει την επικοινωνία.
- Να αποδίδουν στην ελληνική ένα μήνυμα διατυπωμένο στην ξένη γλώσσα.

3. Αναλυτικοί δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας

Ως προς την ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ, οι μαθητές, στο τέλος του Γυμνασίου, αναμένεται να είναι ικανοί:

- Να κατανοούν το βασικό νόημα ενός σύντομου, πολύ απλά δομημένου πληροφοριακού ή περιγραφικού κειμένου αυθεντικού λόγου (π.χ. ανακοίνωσης, πινακίδας, καταλόγου, αφίσας, σημειώματος, ηλεκτρονικού μηνύματος), το οποίο αναφέρεται σε τυπικές καταστάσεις ή ανάγκες της καθημερινής ζωής.
- Να εντοπίζουν συγκεκριμένες πληροφορίες σε καταλόγους ή σύντομα κείμενα με περιορισμένο λεξιλόγιο, απλές γραμματικές δομές και τυποποιημένα προτασιακά σχήματα.
- Να απαντούν στα ελληνικά σε ερωτήσεις που αφορούν συγκεκριμένα νοήματα του ξενόγλωσσου κειμένου.

- Να κατανοούν απλές προτάσεις οδηγιών (π.χ. κατασκευής αντικειμένου) ή κατευθύνσεων (π.χ. μετάβασης από σημείο Χ σε σημείο Υ με τα πόδια ή με μέσο μεταφοράς) και απλά διατυπωμένα σχόλια σχετικά με φωτογραφίες που βρίσκει κανείς σε ιστότοπους μέσω κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. Facebook), σε αποθετήρια φωτογραφιών (π.χ. Picasa), κ.λπ.
- Να αναγνωρίζουν οικεία ονόματα (χωρών, πόλεων, γνωστών προσώπων, κ.λπ.) και απλούς προσδιορισμούς χρόνου (επιρρήματα όπως «χθες», «σήμερα», «αύριο», ημερομηνίες, ώρες), τόπου (τοποθεσίες, διευθύνσεις) και ποσότητας (αριθμούς, τιμές).
- Να κατανοούν τη σημασία κοινών διεθνοποιημένων λέξεων ή φράσεων που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες (π.χ. email, fax, tv, service, κ.λπ.).
- Να αναγνωρίζουν το περιβάλλον χρήσης απλών, τυποποιημένων εκφράσεων (π.χ. ότι την πινακίδα «Μην πατάτε το γρασίδι» τη βρίσκουμε σε κάποιο πάρκο).
- Να κατανοούν τη σημασία μεμονωμένων λέξεων ή φράσεων με βάση τα άμεσα γλωσσικά συμφραζόμενα ή το ευρύτερο επικοινωνιακό περιβάλλον όπου αυτές εμφανίζονται.
- Να έχουν επίγνωση απλών γλωσσικών στοιχείων σύνδεσης των προτάσεων (παρατακτικών συνδέσμων, επιρρημάτων).
- Να συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα, αντικείμενα, τοποθεσίες από ένα ή περισσότερα σύντομα πληροφοριακά κείμενα και να τις ταξινομούν.

Ως προς την ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ & ΓΡΑΠΤΗ ΔΙΑΔΡΑΣΗ, αναμένεται:

- Να συντάσσουν απλές προτάσεις δίνοντας πληροφορίες για τον εαυτό τους, την οικογένεια, τους φίλους ή γνωστούς ή το άμεσο περιβάλλον τους (π.χ. πού μένουν, με τι ασχολούνται, κ.λπ.) ή να συμπληρώνουν (π.χ. σε έντυπο ξενοδοχείου, σε έντυπο για αγορά κάποιου προϊόντος, σε αίτηση, κ.λπ.) προσωπικά τους στοιχεία, όπως όνομα, ηλικία, ημερομηνία γέννησης, εθνικότητα, διεύθυνση.
- Να συντάσσουν σύντομα κείμενα διαπροσωπικής επικοινωνίας (π.χ. φιλική επιστολή, κάρτα, σημείωμα, ηλεκτρονικό μήνυμα), στέλνοντας χαιρετισμούς (π.χ. από διακοπές), δίνοντας ή ζητώντας πληροφορίες.
- Να περιγράφουν καθημερινές τους συνήθειες, οικείους τους ανθρώπους ή και άγνωστα πρόσωπα (υπαρκτά ή φανταστικά), χρησιμοποιώντας περιορισμένο εύρος λέξεων και γραμματικών δομών.
- Να διατυπώνουν σύντομα σχόλια σε φωτογραφίες π.χ. σε ιστότοπους μέσω κοινωνικής δικτύωσης.
- Να συμπληρώνουν τις απαντήσεις τους σε ένα ερωτηματολόγιο, κούιζ ή σταυρόλεξο ή να ολοκληρώνουν ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο (π.χ. κείμενο φυλλαδίου οδηγιών), μέρος του οποίου τους δίνεται.
- Να διατυπώνουν μια στοιχειώδη αφήγηση, συνδέοντας τις φράσεις και προτάσεις με απλούς συνδέσμους ή επιρρήματα (π.χ. «και», «αλλά», «ή», «μετά», κ.λπ.).
- Να συνθέτουν ένα σύντομο κείμενο τυπικής διαπροσωπικής επικοινωνίας (π.χ. επιστολή, κάρτα, σημείωμα, ηλεκτρονικό μήνυμα), αξιοποιώντας πληροφορίες από διαφορετικές πηγές (κείμενα, οπτικό υλικό, κ.λπ.).

Ως προς τη ΓΡΑΠΤΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ αναμένεται:

- Να αποδίδουν σε ένα ξενόγλωσσο κείμενο λέξεις ή φράσεις που ακούν ή διαβάζουν σε ένα ελληνόγλωσσο κείμενο (διαφορετικού τύπου από το ξενόγλωσσο).
- Με αφορμή γραπτό ή προφορικό κείμενο στην ελληνική (π.χ. συνέντευξη γνωστού προσώπου), να απαντούν γραπτά στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα σχετικά με πληροφορίες που περιλαμβάνει το κείμενο.
- Να χρησιμοποιούν στοιχεία από ένα ελληνόγλωσσο κείμενο που ακούν ή διαβάζουν (ανακοίνωση αναχωρήσεων-αφίξεων, πινακίδα, αφίσα, χάρτη, κ.λπ.) σε ένα σημείωμα, ηλεκτρονικό μήνυμα, κ.λπ. στην ξένη γλώσσα.

- Με αφορμή γραπτές ή προφορικές οδηγίες διατυπωμένες στα ελληνικά, να απαντούν σε απλά ερωτήματα στην ξένη γλώσσα χρησιμοποιώντας τυποποιημένες εκφράσεις και απλό λεξιλόγιο.

Ως προς την ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

- Να απαντούν σε απλά ερωτήματα στην ξένη γλώσσα (ή σε πιο σύνθετα ερωτήματα στην ελληνική) σχετικά με το περιεχόμενο σύντομης εκφοράς λόγου (καθαρά ηχογραφημένης), όπως. ερωταποκρίσεων, οδηγιών (π.χ. δασκάλου, γυμναστή, γιατρού κ.λπ.), είδησης, κ.λπ.
- Να κατανοούν πολύ βασικές, τυποποιημένες εκφράσεις που χρησιμοποιούνται σε καθημερινές συνθήκες διαπροσωπικής επικοινωνίας (π.χ. χαιρετισμούς, συστάσεις, κ.λπ.).
- Να κατανοούν συγκεκριμένες πληροφορίες (π.χ. προσωπικά στοιχεία του ομιλητή ή πληροφορίες σχετικές με το άμεσο οικογενειακό περιβάλλον του), διατυπωμένες με απλό λεξιλόγιο και τυποποιημένες προτασιακές δομές.
- Να ακούν και να τοποθετούν στη σωστή σειρά απλές προτάσεις οδηγιών (π.χ. κατασκευής αντικειμένου) ή κατευθύνσεων (π.χ. μετάβασης από σημείο Χ σε σημείο Υ με τα πόδια ή με μέσο μεταφοράς).
- Να κατανοούν τη σημασία κοινών διεθνοποιημένων λέξεων ή φράσεων που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες (π.χ. e-mail, fax, tv, service, κ.λπ.).
- Να αναγνωρίζουν οικεία ονόματα που ακούν και απλούς προσδιορισμούς χρόνου, τόπου και ποσότητας, όταν συλλαβίζονται, και να γράφουν σωστά ένα μήνυμα που υπαγορεύεται).
- Να ταξινομούν γενικές ή ειδικές πληροφορίες που περιέχονται σε ένα ή περισσότερα απλά κείμενα (π.χ. να κατηγοριοποιούν τα φρούτα και τα ζώα, τα χαρακτηριστικά ενός αγοριού και ενός κοριτσιού, κ.λπ.)

Ως προς την ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ & ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΑΣΗ, αναμένεται:

- Να απαντούν και να θέτουν απλές ερωτήσεις που αφορούν σε άμεσες ανάγκες καθημερινής επικοινωνίας (π.χ. να δίνουν ή να ζητούν προσωπικές πληροφορίες ή πληροφορίες σχετικά με το άμεσο περιβάλλον, την οικογένεια, κ.λπ.).
- Να διατυπώνουν μια στοιχειώδη αφήγηση, συνδέοντας τις φράσεις και προτάσεις με απλούς συνδέσμους ή επιρρήματα (π.χ. «και», «αλλά», «ή», «μετά», κ.λπ.).
- Να χειρίζονται σωστά την έννοια του χρόνου (χρονικά επιρρήματα, ημερομηνίες, ώρες, κ.λπ.), του τόπου και της ποσότητας (αριθμούς, τιμές).
- Να περιγράφουν άτομα, αντικείμενα, τοποθεσίες, χρησιμοποιώντας λεξιλόγιο υψηλής συχνότητας και πολύ απλά προτασιακά σχήματα.
- Να χρησιμοποιούν καθημερινές εκφράσεις ευγενικού χαιρετισμού, συστάσεων και αποχαιρετισμού («γεια σου, τι κάνετε σήμερα», «παρακαλώ, μπορείς μήπως...», «ευχαριστώ για όλα», «λυπάμαι πολύ», κ.λπ.).
- Να ζητούν βοήθεια ή διευκρινίσεις σε συγκεκριμένες, καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας, χρησιμοποιώντας πολύ απλές προτάσεις.
- Να ικανοποιούν πολύ βασικές ανάγκες καθημερινής επικοινωνίας, με την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής τους είναι πρόθυμος να επαναλάβει ή να αναδιατυπώσει τις φράσεις του, μιλώντας αργά και καθαρά προκειμένου να βοηθήσει την επικοινωνία.

Ως προς την ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ, αναμένεται:

- Να αποδίδουν σε ένα ξενόγλωσσο κείμενο λέξεις ή φράσεις που ακούν σε διάλογο ή μονόλογο στα ελληνικά.

- Με αφορμή γραπτό ή προφορικό κείμενο στην ελληνική (π.χ. αγγελία, διαφήμιση), να απαντούν στην ξένη γλώσσα σε προφορικό ερώτημα που αφορά στη μορφή του κειμένου, το περιβάλλον στο οποίο θα το συναντούσε κανείς, κ.λπ.
- Να χρησιμοποιούν στοιχεία από ένα ελληνόγλωσσο κείμενο που ακούν ή διαβάζουν (ανακοίνωση αναχωρήσεων-αφίξεων, πινακίδα, αφίσα, χάρτη, κ.λπ.) σε ένα ξενόγλωσσο μήνυμα.
- Με αφορμή γραπτές ή προφορικές οδηγίες διατυπωμένες στα ελληνικά, να απαντούν σε απλά ερωτήματα στην ξένη γλώσσα χρησιμοποιώντας τυποποιημένες εκφράσεις και απλό λεξιλόγιο.

3. *Κειμενικά είδη*

- Διαφημιστικά σποτ (ΚΠ)
- Αλληλογραφία οικογενειακή ή φιλική, με γραφικό χαρακτήρα που μπορεί να διαβαστεί εύκολα (ΚΓ, ΠΓ)
- Σημειώματα, με γραφικό χαρακτήρα που μπορεί να διαβαστεί εύκολα), μηνύματα SMS, ηλ. μηνύματα (ΚΓ, ΠΓ)
- Δημόσιες ταμπέλες με οδηγίες για οδηγούς ή τουρίστες (ΚΓ)
- Χάρτες, ονόματα δρόμων, σταθμών (ΚΓ)
- Ονομασίες καταστημάτων, δημόσιων κτηρίων (ΚΓ)
- Αναμνηστικές στήλες (ΚΓ)
- Εκφώνηση άσκησης/δραστηριότητας (όπως γλωσσικές ασκήσεις/δραστηριότητες) (ΚΓ)
- Συνταγές (φαγητά, γλυκά, κοκτέιλ), κανόνες παιχνιδιού (ΚΓ)
- Απλές οδηγίες χρήσης μιας συσκευής (ΚΓ)
- Ετικέτες, περιεχόμενα / συστατικά, ημερομηνία λήξης, κουπόνια φαρμάκων (ΚΓ)
- Σχολικός έλεγχος προόδου (ΚΓ)
- Διαβατήριο, πιστοποιητικό γέννησης (ΚΓ)
- Γραμματόσημα, ταχυδρομικοί φάκελοι (ΚΓ)
- Λογαριασμοί, ταμειακές αποδείξεις (ΚΓ)
- Εισιτήρια μεταφορικών μέσων (ΚΓ)
- Ευρωπαϊκό Portfolio (ΚΓ)
- Τύπος (καθημερινός, εβδομαδιαίος, μηνιαίος) με κείμενα επικαιρότητας/ενημέρωσης (ΚΓ)
- Περιεχόμενα εφημερίδας, περιοδικού (ΚΓ)
- Τίτλοι ειδήσεων που υποδηλώνουν σαφώς το περιεχόμενό τους (ΚΓ)
- Πίνακες με στατιστικά δεδομένα (ΚΓ)
- Λεζάντες χαρτών (ΚΓ)
- Σχέδια, σκίτσα (ΚΓ)
- Σημειωματάρια (ΚΓ)
- Ωροσκόπιο (κυρίως του καθημερινού τύπου, προς γενική ή μερική κατανόηση)

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΑΣ

2.1. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ: ΤΟ ΝΕΟ Π.Δ.

Ακολουθεί το κείμενο του νέου Προεδρικού Διατάγματος (Π.Δ.) που αφορά τις γραπτές εξετάσεις των ξένων γλωσσών στο Γυμνάσιο, συμβατό με το «Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών» και τις προδιαγραφές των εξετάσεων του ΚΠΓ, το οποίο ενέκρινε το Ι.Ε.Π., μετά από εισήγηση της Επιστημονικής Επιτροπής του Ι.Ε.Π., και το οποίο έχει προωθηθεί ΑΠΌ ΤΟ ΥΠ.Π.Ε.Θ. για δημοσίευση σε ΦΕΚ.

Σε Παράρτημα του παρόντος τευχιδίου (Παράρτημα 2) περιλαμβάνεται ένα κείμενο οδηγιών προς συγγραφείς θεμάτων εξέτασης –ρόλος που απαιτεί ειδικές γνώσεις, και τον οποίο καλούνται να αναλάβουν οι εκπαιδευτικοί.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΝΕΟΥ Π.Δ. ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

1. Για την αξιολόγηση της γλωσσομάθειας των μαθητών κατά τη διάρκεια των τετραμήνων ελέγχονται οι ικανότητες των μαθητών/τριών:
 - α) να κατανοούν γραπτό λόγο διατυπωμένο στην ξένη γλώσσα και να απαντούν σε σχετικά ερωτήματα επιλογής που τίθενται στην ξένη γλώσσα ή, στην περίπτωση που επιδιώκεται ο έλεγχος δεξιοτήτων αναγνωστικής διαγλωσσικής διαμεσολάβησης, στην ελληνική γλώσσα
 - β) να κάνουν τις ορθές και κατάλληλες γλωσσικές επιλογές με βάση το συγκεκριμένο και γενικότερα την περίπτωση επικοινωνίας, αποδεικνύοντας πως έχουν αναπτύξει γλωσσική επίγνωση ανάλογη με το επίπεδο γλωσσομάθειάς τους
 - γ) να κατανοούν προφορικό λόγο διατυπωμένο στην ξένη γλώσσα και να απαντούν στην ξένη γλώσσα σε ερωτήσεις επί του προφορικού κειμένου
 - δ) να παραγάγουν γραπτά συνεχή ή ασυνεχή κείμενα στην ξένη γλώσσα, είτε με αφορμή οπτικά ή/και λεκτικά ερεθίσματα στην ξένη γλώσσα είτε με αφορμή κείμενο ή φράσεις στην ελληνική γλώσσα για τον έλεγχο δεξιοτήτων γραπτής διαγλωσσικής διαμεσολάβησης.
2. Στην περίπτωση που απαιτείται γραπτή ανακεφαλαιωτική εξέταση για την προαγωγή ή την απόλυση μαθητή/τριας, τα θέματα της εξέτασης για κάθε ενότητα διαφοροποιούνται ανάλογα με το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών στην εξεταζόμενη ξένη γλώσσα. Τα προς εξέταση επίπεδα γλωσσομάθειας, τα οποία είναι σύμφωνα με την εξάβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης όπως αυτά περιγράφονται στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ) για την υποχρεωτική εκπαίδευση, είναι τα εξής: Α1, Α2, Β1 και Β2.
3. Οι ανακεφαλαιωτικές εξετάσεις κάθε γλώσσας και κάθε επιπέδου γλωσσομάθειας αποσκοπούν στον έλεγχο των εξής ικανοτήτων των μαθητών/τριών:
 - 1) Κατανόησης γραπτού λόγου και γλωσσικής επίγνωσης
 - 2) Κατανόησης προφορικού λόγου
 - 3) Παραγωγής γραπτού λόγου και γραπτής διαμεσολάβησης

Η κάθε εξέταση βαθμολογείται με άριστα τις 20 μονάδες, που κατανέμονται στις τρεις ενότητες της εξέτασης ως εξής:

Κατανόηση γραπτού λόγου και γλωσσική επίγνωση	8
Κατανόηση προφορικού λόγου	4
Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτής διαμεσολάβησης	8

Επισημάνση: Η γραπτή διαμεσολάβηση ελέγχεται από το επίπεδο B1.

Συγκεκριμένα οι προδιαγραφές για τις εξετάσεις στα επίπεδα γλωσσομάθειας από A1 έως B2 είναι οι εξής:

Επίπεδο A1 (A1-/A1/A1+)

A) Κατανόηση γραπτού λόγου και γλωσσική επίγνωση

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά τέσσερις (4) δοκιμασίες:

- αα) Δύο δοκιμασίες κατανόησης γραπτού λόγου, καθεμία από τις οποίες στηρίζεται σε ένα ή περισσότερα *αδίδακτα* κείμενα συνολικής έκτασης εβδομήντα (70) λέξεων περίπου. Κάθε δοκιμασία περιλαμβάνει διαφορετικό κειμενικό είδος από το οποίο έλκονται πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» που αποσκοπούν στον έλεγχο της κατανόησης γενικών και επιμέρους νοημάτων. Τα κείμενα που επιλέγονται για αυτό το επίπεδο είναι πολυτροπικά εκφράζονται με απλές λέξεις, απλές γραμματικές δομές και σχετίζονται με προσωπικά στοιχεία, οικείες καθημερινές πρακτικές, απλές κοινωνικές καταστάσεις και ανάγκες. Ενδεικτικά κειμενικά είδη για αυτό το επίπεδο είναι: ανακοίνωση, αφίσα, γράμμα, προσωπική μαρτυρία, καρτ ποστάλ, κατάλογος εστιατορίου, σημείωμα. Τα πέντε ερωτήματα της κάθε δοκιμασίας (δέκα και για τις δυο δοκιμασίες) τίθενται στην ξένη γλώσσα, αλλά είναι δυνατόν σε αυτό το επίπεδο να τεθούν και στην ελληνική γλώσσα για τον έλεγχο δεξιοτήτων της αναγνωστικής διαγλωσσικής διαμεσολάβησης. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,4 της μονάδας ($10 \times 0,4 = 4$).
- αβ) Μία (1) δοκιμασία γλωσσικής επίγνωσης η οποία περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» που αποσκοπούν στον έλεγχο της λεξιλογικής ικανότητας, δηλαδή της ικανότητας να χρησιμοποιεί ο εξεταζόμενος τις σωστές και κατάλληλες για την επικοινωνιακή περίπτωση λέξεις. Τα ερωτήματα δεν έλκονται απαραίτητα από τα προς κατανόηση κείμενα της παραγράφου αα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,3 της μονάδας ($5 \times 0,3 = 1,5$).
- αγ) Μια (1) δοκιμασία η οποία περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «συμπλήρωση» που αποσκοπούν στον έλεγχο της γραμματικής ικανότητας, δηλαδή της ικανότητας να χρησιμοποιεί ο εξεταζόμενος τις σωστές και κατάλληλες για την επικοινωνιακή περίπτωση γλωσσικές δομές. Τα ερωτήματα δεν έλκονται απαραίτητα από τα προς κατανόηση κείμενα της παραγράφου αα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,5 της μονάδας ($5 \times 0,5 = 2,5/8$).

B) Κατανόηση προφορικού λόγου

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά δύο (2) δοκιμασίες, καθεμία από τις οποίες στηρίζεται σε ένα ή περισσότερα *αδίδακτα* (ηχητικά) κείμενα συνολικής διάρκειας ενός έως δύο (1-2) λεπτών. Η μία εκ των δύο δοκιμασιών περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» και η δεύτερη πέντε (5) ερωτήματα τύπου «συμπλήρωση» που αποσκοπούν στον έλεγχο της κατανόησης γενικών και επιμέρους νοημάτων και τίθενται στην ξένη γλώσσα. Οι εξεταζόμενοι/ες ακούν τα κείμενα δύο (2) φορές. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,4 της μονάδας ($10 \times 0,4 = 4$).

Τα ηχητικά κείμενα που επιλέγονται για αυτό το επίπεδο έχουν απλές γραμματικές δομές, απλό λεξιλόγιο, τυποποιημένες εκφράσεις και αφορούν πληροφορίες για καθημερινά ζητήματα και ανάγκες (σε οικογενειακό, κοινωνικό ή εκπαιδευτικό περιβάλλον). Ενδεικτικά, τα ηχητικά κείμενα μπορεί να είναι: Σύντομοι διάλογοι, μεμονωμένες φράσεις, μηνύματα, προσωπικές μαρτυρίες, ανακοινώσεις. Η ομιλία είναι απολύτως ευκρινής και η άρθρωση

καθαρή, ώστε να επιτυγχάνεται η κατανόηση γενικών και επιμέρους πληροφοριών του/των κειμένου/ων.

Για την ακρόαση του ηχητικού κειμένου αξιοποιείται συσκευή αναπαραγωγής ήχου, όπως Η/Υ ή CD player. Σε περίπτωση αδυναμίας χρήσης των παραπάνω, τα διαβάζει ο/η εκπαιδευτικός με φυσικότητα.

Γ) Παραγωγή γραπτού λόγου

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά δύο (2) δοκιμασίες:

- γα) Μία (1) δοκιμασία η οποία συνίσταται στη συμπλήρωση ενός έως πέντε (1-5) ημιτελών σύντομων κειμένων, όπως ερωτηματολόγιο, κουίζ, φυλλάδιο, διάλογοι σε κόμικ, λεζάντες, κ.τ.λ. Οι προς συμπλήρωση λέξεις δεν ξεπερνούν τις τριάντα (30). Η δοκιμασία αξιολογείται με τρεις (3) βαθμολογικές μονάδες κατ' ανώτατο όριο.
- γβ) Μία (1) δεύτερη δοκιμασία η οποία συνίσταται στη σύνταξη σύντομου κειμένου, όπως σημείωμα σε φίλο ή γνωστό, ηλεκτρονικό μήνυμα, καρτ-ποστάλ, πρόσκληση, κ.τ.λ., στο οποίο δίνουν ή ζητούν απλές πληροφορίες (για τον εαυτό τους, την οικογένεια, τους φίλους και γνωστούς τους). Η έκταση του παραγόμενου κειμένου είναι πενήντα (50) περίπου λέξεις. Η δοκιμασία αξιολογείται με πέντε (5) βαθμολογικές μονάδες κατ' ανώτατο όριο.

Επίπεδο A2 (A2-/A2/A2+)

A) Κατανόηση γραπτού λόγου και γλωσσική επίγνωση

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά τέσσερις (4) δοκιμασίες:

- αα) Δύο δοκιμασίες κατανόησης γραπτού λόγου, , καθεμία από τις οποίες στηρίζεται σε ένα ή περισσότερα *αδίδακτα* κείμενα συνολικής έκτασης εκατό (100) λέξεων περίπου. Κάθε δοκιμασία περιλαμβάνει διαφορετικό κειμενικό είδος από το οποίο έλκονται πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» που αποσκοπούν στον έλεγχο της κατανόησης γενικών και επιμέρους νοημάτων. Τα κείμενα που επιλέγονται για αυτό το επίπεδο είναι πολυτροπικά, εκφράζονται με απλές λέξεις, απλές γραμματικές δομές και σχετίζονται με προσωπικά στοιχεία, οικείες καθημερινές πρακτικές, απλές κοινωνικές καταστάσεις και ανάγκες. Ενδεικτικά κειμενικά είδη για αυτό το επίπεδο είναι: αγγελία, βιογραφικό, διαφήμιση, είδηση, προσωπική μαρτυρία, ευχετήρια κάρτα, εικονογραφημένη ιστορία, σημείωμα, email. Τα πέντε ερωτήματα της κάθε δοκιμασίας (δέκα και για τις δυο δοκιμασίες) τίθενται στην ξένη γλώσσα, αλλά είναι δυνατόν σε αυτό το επίπεδο να τεθούν και στην ελληνική γλώσσα για τον έλεγχο δεξιοτήτων της αναγνωστικής διαγλωσσικής διαμεσολάβησης. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,4 της μονάδας ($10 \times 0,4 = 4$).
- αβ) Μία (1) δοκιμασία γλωσσικής επίγνωσης η οποία περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» που αποσκοπούν στον έλεγχο της λεξιλογικής ικανότητας –δηλαδή της ικανότητας να χρησιμοποιεί ο εξεταζόμενος τις σωστές και κατάλληλες για την επικοινωνιακή περίσταση λέξεις. Τα ερωτήματα δεν έλκονται απαραίτητα από τα προς κατανόηση κείμενα της παραγράφου αα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,3 της μονάδας ($5 \times 0,3 = 1,5$).
- αγ) Μια (1) δοκιμασία η οποία περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «συμπλήρωση» που αποσκοπούν στον έλεγχο της γραμματικής ικανότητας –δηλαδή της ικανότητας να χρησιμοποιεί ο εξεταζόμενος τις σωστές και κατάλληλες για την επικοινωνιακή περίσταση γλωσσικές δομές. Τα ερωτήματα δεν έλκονται απαραίτητα από τα προς κατανόηση κείμενα της παραγράφου αα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,5 της μονάδας ($5 \times 0,5 = 2,5/8$).

B) Κατανόηση προφορικού λόγου

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά δύο (2) δοκιμασίες καθεμία από τις οποίες στηρίζεται σε ένα ή περισσότερα *αδίδακτα* (ηχητικά) κείμενα που συνολικά διαρκούν ενάμισι έως δυόμισι λεπτά. Η μία εκ των δύο δοκιμασιών περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» και η δεύτερη πέντε (5) ερωτήματα τύπου «συμπλήρωση» που αποσκοπούν στον έλεγχο της κατανόησης γενικών και επιμέρους νοημάτων και τίθενται στην ξένη γλώσσα. Οι εξεταζόμενοι/ες ακούν τα κείμενα δύο (2) φορές. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,4 της μονάδας ($10 \times 0,4 = 4$).

Τα ηχητικά κείμενα έχουν απλές λεξικογραμματικές δομές, φράσεις και λέξεις υψηλής συχνότητας που σχετίζονται με περιοχές άμεσης προσωπικής συνάφειας (π.χ. πολύ στοιχειώδεις προσωπικές και οικογενειακές πληροφορίες, αγορές, τοπική γεωγραφία, εργασία). Ενδεικτικά, τα ηχητικά κείμενα είναι: σύντομοι διάλογοι, μηνύματα, προσωπικές μαρτυρίες, ανακοινώσεις. Η ομιλία είναι απολύτως ευκρινής και η άρθρωση καθαρή, ώστε να επιτυγχάνεται η κατανόηση του κύριου μηνύματος και των επιμέρους πληροφοριών.

Για την ακρόαση του ηχητικού κειμένου αξιοποιείται συσκευή αναπαραγωγής ήχου, όπως Η/Υ ή CD player. Σε περίπτωση αδυναμίας χρήσης των παραπάνω, τα διαβάζει ο/η εκπαιδευτικός με φυσικότητα.

Γ) Παραγωγή γραπτού λόγου

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά δύο (2) δοκιμασίες:

- γα) Μία (1) δοκιμασία η οποία συνίσταται στη συμπλήρωση ενός έως πέντε (1-5) σύντομων κειμένων, όπως αφίσα, ερωτηματολόγιο, φυλλάδιο, διάλογοι σε κόμικ, λεζάντες, κ.τ.λ. Οι προς συμπλήρωση λέξεις δεν ξεπερνούν τις σαράντα (40). Το προς συμπλήρωση κείμενο αξιολογείται με τρεις (3) βαθμολογικές μονάδες κατ' ανώτατο όριο.
- γβ) Μία (1) δεύτερη δοκιμασία η οποία συνίσταται στη σύνταξη σύντομου κειμένου, όπως σημείωμα σε φίλο ή γνωστό, ηλεκτρονικό μήνυμα, καρτ-ποστάλ, πρόσκληση, κ.τ.λ., στο οποίο δίνουν ή ζητούν απλές πληροφορίες (για τον εαυτό τους, την οικογένεια, τους φίλους και γνωστούς τους). Η έκταση του παραγόμενου κειμένου είναι εξήντα (60) περίπου λέξεις. Το παραγόμενο κείμενο αξιολογείται με πέντε (5) βαθμολογικές μονάδες κατ' ανώτατο όριο.

Επίπεδο B1 (B1-/B1/B1+)

A) Κατανόηση γραπτού λόγου και γλωσσική επίγνωση

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά 4 δοκιμασίες:

- αα) Δύο δοκιμασίες κατανόησης γραπτού λόγου, , καθεμία από τις οποίες στηρίζεται σε ένα ή περισσότερα *αδίδακτα* κείμενα συνολικής έκτασης εκατόν πενήντα (150) λέξεων περίπου. Κάθε δοκιμασία περιλαμβάνει διαφορετικό κειμενικό είδος από το οποίο έλκονται πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» που αποσκοπούν στον έλεγχο της κατανόησης γενικών και επιμέρους νοημάτων. Τα κείμενα που επιλέγονται για αυτό το επίπεδο σχετίζονται με κοινωνικά θέματα, ζητήματα εργασίας, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, όπως άρθρα εφημερίδων, γραπτές αναφορές καταστάσεων και γεγονότων, φυλλάδια με διαφόρων τύπων πληροφορίες και άλλα έντυπα και κείμενα από ποικίλες κυρίως ηλεκτρονικές πηγές, αξιοποιώντας την ψηφιακή τεχνολογία. Τα πέντε ερωτήματα της κάθε δοκιμασίας (δέκα και για τις δυο δοκιμασίες) τίθενται στην ξένη γλώσσα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,4 της μονάδας ($10 \times 0,4 = 4$).
- αβ) Μία (1) δοκιμασία γλωσσικής επίγνωσης η οποία περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» που αποσκοπούν στον έλεγχο της λεξιλογικής ικανότητας –δηλαδή

της ικανότητας να χρησιμοποιεί ο εξεταζόμενος τις σωστές και κατάλληλες για την επικοινωνιακή περίσταση λέξεις. Τα ερωτήματα δεν έλκονται απαραίτητα από τα προς κατανόηση κείμενα της παραγράφου αα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,3 της μονάδας ($5 \times 0,3 = 1,5$).

- αγ) Να απαντήσουν σε πέντε (5) ερωτήματα τύπου «συμπλήρωση» που αποσκοπούν στον έλεγχο της γραμματικής ικανότητας –δηλαδή της ικανότητας να χρησιμοποιεί ο εξεταζόμενος τις σωστές και κατάλληλες για την επικοινωνιακή περίσταση γλωσσικές δομές. Τα ερωτήματα δεν έλκονται απαραίτητα από τα προς κατανόηση κείμενα της παραγράφου αα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,5 της μονάδας ($5 \times 0,5 = 2,5/8$).

B) Κατανόηση προφορικού λόγου

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά δύο (2) δοκιμασίες, καθεμία από τις οποίες στηρίζεται σε ένα ή περισσότερα *αδίδακτα* (ηχητικά) κείμενα που συνολικά διαρκούν δύο έως τρία (2-3) λεπτά. Η μία εκ των δύο δοκιμασιών περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» και η δεύτερη πέντε (5) ερωτήματα τύπου «συμπλήρωση» που αποσκοπούν στον έλεγχο της κατανόησης γενικών και επιμέρους νοημάτων και τίθενται στην ξένη γλώσσα. Οι εξεταζόμενοι/ες ακούν τα κείμενα δύο (2) φορές. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,4 της μονάδας ($10 \times 0,4 = 4$).

Τα ηχητικά κείμενα που επιλέγονται για αυτό το επίπεδο έχουν απλές λεξικογραμματικές δομές και σχετίζονται με διάφορα θέματα σε οικογενειακό, κοινωνικό, εργασιακό ή εκπαιδευτικό περιβάλλον (π.χ. σχέσεις, εκδρομές, μουσεία, μουσική, προϊόντα). Ενδεικτικά τα ηχητικά κείμενα είναι: Μηνύματα στον αυτόματο τηλεφωνητή και τηλεφωνικές υπηρεσίες, σε οδηγίες σε ηλεκτρονικά παιχνίδια, συνεντεύξεις, συνταγές μαγειρικής από το ραδιόφωνο, εφόσον ο λόγος είναι απλός και καθαρός. Ο ρυθμός του λόγου είναι φυσιολογικός για την περίσταση επικοινωνίας, η ομιλία είναι απολύτως ευκρινής και η άρθρωση καθαρή, ώστε να επιτυγχάνεται η κατανόηση του κύριου μηνύματος και των επιμέρους πληροφοριών.

Για την ακρόαση του ηχητικού κειμένου αξιοποιείται συσκευή αναπαραγωγής ήχου, όπως Η/Υ ή CD player. Σε περίπτωση αδυναμίας χρήσης των παραπάνω, τα διαβάζει ο/η εκπαιδευτικός με φυσικότητα.

Γ) Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτή διαμεσολάβηση

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά δύο (2) δοκιμασίες:

- γα) Μία (1) δοκιμασία η οποία συνίσταται στη συμπλήρωση ή ολοκλήρωση ημιτελούς κειμένου αυθεντικού λόγου, όπως ηλεκτρονικό μήνυμα, μήνυμα σε ηλεκτρονική πλατφόρμα συζήτησης, άρθρο σχολικής εφημερίδας, απάντηση σε αγγελία για συμμετοχή σε οργάνωση ή σε δράση, επιστολή. Οι πληροφορίες ή οι παροτρύνσεις παρέχονται στη γλώσσα-στόχο με λεκτικά ή με οπτικά ερεθίσματα (εικόνες, σχήματα κ.τ.λ.). Η έκταση του παραγόμενου κειμένου είναι πενήντα (50) λέξεις περίπου. Το προς συμπλήρωση κείμενο αξιολογείται με τρεις (3) βαθμολογικές μονάδες κατ' ανώτατο όριο.
- γβ) Μία (1) δεύτερη δοκιμασία η οποία συνίσταται στη σύνταξη σύντομου κειμένου, βάσει κειμένου-ερεθίσματος στην ελληνική γλώσσα, έκτασης διακοσίων (200) περίπου λέξεων. Η έκταση του παραγόμενου κειμένου είναι εκατό (100) περίπου λέξεις. Το παραγόμενο κείμενο αξιολογείται με πέντε (5) βαθμολογικές μονάδες κατ' ανώτατο όριο.

Επίπεδο B2 (B2-/B2/B2+)

A) Κατανόηση γραπτού λόγου και γλωσσική επίγνωση

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά τέσσερις (4) δοκιμασίες:

- αα) Δύο δοκιμασίες κατανόησης γραπτού λόγου, , καθεμία από τις οποίες στηρίζεται σε ένα ή περισσότερα *αδίδακτα* κείμενα συνολικής έκτασης εκατόν πενήντα (150) λέξεων περίπου. Κάθε δοκιμασία περιλαμβάνει διαφορετικό κειμενικό είδος από το οποίο έλκονται πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» που αποσκοπούν στον έλεγχο της κατανόησης γενικών και επιμέρους νοημάτων. Τα κείμενα που επιλέγονται για αυτό το επίπεδο σχετίζονται με κοινωνικά θέματα, ζητήματα εργασίας, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, όπως άρθρα (ηλεκτρονικών) εφημερίδων και περιοδικών, γραπτές αναφορές καταστάσεων και γεγονότων, φυλλάδια με διαφόρων τύπων πληροφορίες και άλλα έντυπα και κείμενα από ποικίλες κυρίως ηλεκτρονικές πηγές, αξιοποιώντας την ψηφιακή τεχνολογία. Επίσης, σε αυτό το επίπεδο το κείμενο μπορεί να είναι απόσπασμα λογοτεχνικού κειμένου (διηγήματος, μυθιστορήματος, ποιήματος, θεατρικού έργου), κριτική βιβλίου/ ιστοσελίδας / θεάτρου/ κινηματογράφου/ τέχνης, βιβλιοπαρουσίαση, κτλ. Τα πέντε ερωτήματα της κάθε δοκιμασίας (δέκα και για τις δυο δοκιμασίες) τίθενται στην ξένη γλώσσα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,4 της μονάδας ($10 \times 0,4 = 4$).
- αβ) Μία (1) δοκιμασία γλωσσικής επίγνωσης η οποία περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» που αποσκοπούν στον έλεγχο της λεξιλογικής ικανότητας, δηλαδή της ικανότητας να χρησιμοποιεί ο εξεταζόμενος τις σωστές και κατάλληλες για την επικοινωνιακή περίσταση λέξεις. Τα ερωτήματα δεν έλκονται απαραίτητα από τα προς κατανόηση κείμενα της παραγράφου αα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,3 της μονάδας ($5 \times 0,3 = 1,5$).
- αγ) Να απαντήσουν σε πέντε (5) ερωτήματα τύπου «συμπλήρωση» που αποσκοπούν στον έλεγχο της γραμματικής ικανότητας, δηλαδή της ικανότητας να χρησιμοποιεί ο εξεταζόμενος τις σωστές και κατάλληλες για την επικοινωνιακή περίσταση γλωσσικές δομές. Τα ερωτήματα δεν έλκονται απαραίτητα από τα προς κατανόηση κείμενα της παραγράφου αα. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,5 της μονάδας ($5 \times 0,5 = 2,5/8$).

B) Κατανόηση προφορικού λόγου

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά δύο (2) δοκιμασίες, οι οποίες στηρίζονται σε ένα *αδίδακτο* (ηχητικό) κείμενο η κάθε μία. Το ηχητικό κάθε δοκιμασίας είναι διάρκειας έξι έως οκτώ (6-8) λεπτών. Η μία εκ των δύο δοκιμασιών περιλαμβάνει πέντε (5) ερωτήματα τύπου «επιλογή» και η δεύτερη πέντε (5) ερωτήματα τύπου «συμπλήρωση» που αποσκοπούν στον έλεγχο της κατανόησης γενικών και επιμέρους νοημάτων και τίθενται στην ξένη γλώσσα. Οι εξεταζόμενοι/ες ακούν τα κείμενα δύο (2) φορές. Κάθε απάντηση αξιολογείται με 0,4 της μονάδας ($10 \times 0,4 = 4$).

Τα ηχητικά κείμενα που επιλέγονται για αυτό το επίπεδο είναι πιο εκτεταμένα από ό,τι στα προηγούμενα επίπεδα και μπορούν να προέρχονται από ειδησεογραφικές και ενημερωτικές εκπομπές, να περιλαμβάνουν διαλόγους ή μονολόγους για κοινωνικά ή προσωπικά ζητήματα, ακόμη και για επιστημονικά ζητήματα σε εκλαϊκευμένο λόγο. Ο λόγος είναι στην επίσημη διάλεκτο (standard). Ο ρυθμός του λόγου είναι φυσιολογικός για την περίσταση επικοινωνίας, η ομιλία είναι ευκρινής και η άρθρωση καθαρή, ώστε να επιτυγχάνεται η κατανόηση του κύριου μηνύματος και των επιμέρους πληροφοριών.

Για την ακρόαση του ηχητικού κειμένου αξιοποιείται συσκευή αναπαραγωγής ήχου, όπως H/Y ή CD player. Σε περίπτωση αδυναμίας χρήσης των παραπάνω, τα διαβάζει ο/η εκπαιδευτικός με φυσικότητα.

Γ) Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτή διαμεσολάβηση

Οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να ανταποκριθούν σε συνολικά δύο (2) δοκιμασίες:

- γα) Μία (1) δοκιμασία η οποία συνίσταται στη συμπλήρωση ή ολοκλήρωση ημιτελούς κειμένου αυθεντικού λόγου, όπως άρθρο ηλεκτρονικού τύπου, επιστολή, αναφορά, με σκοπό την παράθεση πληροφοριών ή την παροχή επιχειρημάτων για να στηριχθεί ή να αντικρουστεί μια συγκεκριμένη άποψη, την παροχή/αίτηση πληροφοριών, εξηγήσεων, διευκρινίσεων, την εκδήλωση στάσης (επιφύλαξης, διαφωνίας, δυσφορίας, άρνησης). Οι πληροφορίες ή παροτρύνσεις παρέχονται στη γλώσσα-στόχο με λεκτικά ή/και με οπτικά ερεθίσματα (εικόνες, σχήματα κ.τ.λ.). Η έκταση του παραγόμενου κειμένου είναι εξήντα (60) περίπου λέξεις. Το προς συμπλήρωση κείμενο αξιολογείται με τρεις (3) βαθμολογικές μονάδες κατ' ανώτατο όριο.
- γβ) Μία (1) δεύτερη δοκιμασία η οποία συνίσταται στη σύνταξη σύντομου κειμένου, βάσει κειμένου-ερεθίσματος στην ελληνική γλώσσα, έκτασης διακοσίων είκοσι (220) περίπου λέξεων. Η έκταση του παραγόμενου κειμένου είναι εκατόν είκοσι (120) περίπου λέξεις. Το παραγόμενο κείμενο αξιολογείται με πέντε (5) βαθμολογικές μονάδες κατ' ανώτατο όριο.

2.2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ

- 1) Για τον σχεδιασμό των θεμάτων εξέτασης στο Γυμνάσιο με βάση το ΕΠΣ-ΞΓ, οι εκπαιδευτικοί των ξένων γλωσσών καλούνται να ακολουθήσουν πιστά τις προδιαγραφές του νέου Π.Δ. (σημειώνεται ότι θα ακολουθήσει νέο Π.Δ. και για τις εξετάσεις του Λυκείου --ΓΕΛ και ΕΠΑΛ).
- 2) Στην περίπτωση που απαιτείται γραπτή ανακεφαλαιωτική εξέταση για την προαγωγή ή την απόλυση μαθητή/τριας, τα θέματα της εξέτασης για κάθε ενότητα διαφοροποιούνται ανάλογα με το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών του συγκεκριμένου τμήματος στην εξεταζόμενη ξένη γλώσσα.
- 3) Κάθε εκπαιδευτικός καλείται να επιλέξει το επίπεδο της εξέτασης που ταιριάζει στους μαθητές της τάξης και του τμήματός του και να χρησιμοποιήσει ως πρότυπα τα **δειγματικά τεστ** (που θα έχουν αναρτηθεί μέχρι τις 30/9/2016 στην ηλεκτρονική διεύθυνση rcel.enl.uoa.gr/xenesglossesedu), προσαρμόζοντας τις δοκιμασίες κάθε επιπέδου και ενότητας στην ύλη που έχει διδάξει.
- 4) Η διάρκεια της εξέτασης της Α' και της Β' ξένης γλώσσας είναι δυόμιση (2.00') ώρες.
- 5) Για πρακτικούς λόγους, συνιστάται η εξέταση να ξεκινήσει με την ενότητα κατανόησης προφορικού λόγου, και να συνεχίσει με τις ενότητες κατανόησης και παραγωγής γραπτού λόγου.
- 6) Οι απαντήσεις των θεμάτων εξέτασης γράφονται πάνω στο φυλλάδιο, εκτός από τα κείμενα της παραγωγής γραπτού λόγου τα οποία μπορούν να γράφονται σε συνημμένα κάρτα διαγωνίσματος.
- 7) Όλες οι δοκιμασίες είναι υποχρεωτικές ή οι εξεταζόμενοι/ες καλούνται να απαντήσουν σε όλα τα θέματα
- 8) Οι εξεταζόμενοι/ες σημειώνουν τις απαντήσεις τους με μπλε ή μαύρο στυλό
- 9) Οι μαθητές δεν επιτρέπεται να αποχωρήσουν από την αίθουσα εάν δεν παρέλθουν πενήντα (50) λεπτά από την έναρξη της εξέτασης.
- 10) Σχετικά με τον τρόπο εξέτασης των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες και όλων όσοι δικαιούνται να εξεταστούν προφορικά, εφαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία.

ΕΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ (ΕΠΣ-ΞΓ) **ΑΠΟ Γ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΕΩΣ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Το Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) αφορά τις γλώσσες που περιλαμβάνονται στα ισχύοντα ωρολόγια προγράμματα και συγκεκριμένα την Αγγλική ως πρώτη ξένη γλώσσα, η οποία είναι υποχρεωτική σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού και του Γυμνασίου, καθώς επίσης τη Γαλλική και τη Γερμανική ως δεύτερες ξένες γλώσσες, οι οποίες προσφέρονται κατ' επιλογήν από την Ε' Δημοτικού. Το ΕΠΣ-ΞΓ αφορά επίσης και άλλες γλώσσες που περιλαμβάνονται στο Γυμνάσιο, π.χ. η Ιταλική, και γλώσσες που μπορεί να περιληφθούν στο μέλλον, ως υποχρεωτικές ή επιλογής, ανεξαρτήτως των ωρών που προβλέπονται για τη διδασκαλία της κάθε μιας εξ αυτών.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΠΣ-ΞΓ

Το ΕΠΣ-ΞΓ αποτελεί εργαλείο για τη διδασκαλία και μάθηση κοινωνικά προσδιορισμένης χρήσης της ξένης γλώσσας με σκοπό την ανάπτυξη ικανοτήτων κατανόησης και παραγωγής νοημάτων όπως αυτά δηλώνονται στο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο παραγωγής τους, σε γραπτά και προφορικά κείμενα διαφορετικών ειδών λόγου. Προδιαγράφει τους προσδοκώμενους στόχους και οργανώνει τη γλωσσική ύλη κατά επίπεδο γλωσσομάθειας, με βάση την εξάβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στόχος είναι οι μαθητές/τριες να αναπτύξουν επικοινωνιακή ικανότητα, γλωσσική επίγνωση, διαπολιτισμική συνείδηση και διαμεσολαβητική ικανότητα και παράλληλα να προετοιμάζονται για εξετάσεις βάσει των οποίων θα μπορούν να αποκτήσουν Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας.

Η ΦΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΣ-ΞΓ

Το ΕΠΣ-ΞΓ είναι *πρόγραμμα σπουδών* (curriculum), όχι *αναλυτικό πρόγραμμα* (syllabus) και είναι κοινό για όλες τις ξένες γλώσσες του σχολείου και ενιαίο για το Δημοτικό και Γυμνάσιο. Προσδιορίζει τους γενικούς και επιμέρους δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας, σύμφωνα με την εξάβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης από το επίπεδο A1 (στοιχειώδης γνώση) μέχρι το επίπεδο B2 (καλή γνώση της γλώσσας). Το επίπεδο B (B1 και B2 που αντιστοιχεί σε έναν «ανεξάρτητο χρήστη της γλώσσας») είναι το επίπεδο γλωσσομάθειας που είναι επιθυμητό να έχουν αποκτήσει όλοι/ες οι μαθητές/τριες στην πρώτη ξένη γλώσσα, ολοκληρώνοντας την υποχρεωτική τους εκπαίδευση. Επιθυμητό επίσης είναι να έχουν αποκτήσει το επίπεδο A («βασικός χρήστης της γλώσσας») στη δεύτερη ξένη γλώσσα.

Οι δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας του ΕΠΣ-ΞΓ είναι συστοιχισμένοι με τους δείκτες του *Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες* (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2001) αλλά έχουν προκύψει από ερευνητικά δεδομένα γλωσσικής χρήσης

που έχουν παραχθεί από υποψηφίους στις εξετάσεις του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ), με το οποίο το ΕΠΣ-ΞΓ συνάδει, στο πλαίσιο σύνδεσης της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο σχολείο με την πιστοποίησή της. Η περιγραφή των δεικτών συνίσταται σε αναλυτικές δηλώσεις σχετικά με τις δράσεις ή ενέργειες που αναμένεται να είναι σε θέση να κάνουν οι μαθητές/τριες σε κάθε επίπεδο, προκειμένου να θεωρείται επαρκής χρήστης της γλώσσας στο εν λόγω επίπεδο. Η κάθε δήλωση είναι ένας «περιγραφικός» δείκτης (περιγραφητής) της επικοινωνιακής επάρκειας των μαθητών/τριών.

Οι δείκτες που περιλαμβάνονται στο ΕΠΣ-ΞΓ έχουν προδιαγραφεί και σταθμιστεί βάσει αναλυτικών διαβαθμισμένων περιγραφών των γλωσσικών ικανοτήτων στις γλώσσες του σχολικού προγράμματος (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά).

Οι περιγραφές αυτές προκύπτουν από ποικίλες πηγές (προηγούμενα προγράμματα σπουδών, διδακτικά/σχολικά εγχειρίδια, εγχειρίδια περιγραφής του γλωσσικού προφίλ του μαθητή/χρήστη των ξένων γλωσσών, προδιαγραφές εξετάσεων γλωσσομάθειας) και συμπληρώνονται από εμπειρικά δεδομένα και αποτελέσματα μελετών που εστιάζουν στον Έλληνα χρήστη της ξένης γλώσσας.

Οι δράσεις ή ενέργειες που περιγράφονται είναι *συνεπείς* με τις προδιαγραφές του ΚΠΓ, αλλά *διαφέρουν* από τους συγκεκριμένους δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας του ΚΠΓ, αφού οι τελευταίοι εξυπηρετούν διαφορετικό σκοπό. Οι περιγραφητές του ΚΠΓ προσδιορίζουν τη χρήση της γλώσσας που αναμένεται από τον υποψήφιο τη στιγμή των εξετάσεων, σύμφωνα με τις ενότητες των εξετάσεων και τις κατηγορίες δοκιμασιών του οργάνου μέτρησης, αναλόγως του επιπέδου γλωσσομάθειας στο οποίο ο υποψήφιος επιθυμεί να πιστοποιηθεί. Αντίθετα, οι περιγραφητές του ΕΠΣ-ΞΓ ορίζουν σε ποιες δράσεις ή ενέργειες θα πρέπει να εκπαιδευτούν οι μαθητές/τριες κατά επίπεδο. Ορίζουν επίσης σε ποιο βαθμό πρέπει να μπορούν να επιτελούν τις επικοινωνιακές αυτές δράσεις, δηλαδή ποια γλωσσικά μέσα θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν –ανάλογα με το επίπεδό τους– προκειμένου να επικοινωνούν με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο σε ποικίλα κοινωνικά περιβάλλοντα.

Οι δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας του ΕΠΣ-ΞΓ σε κάθε επίπεδο είναι σε απόλυτο συσχετισμό με τις ενότητες του ΚΠΓ, οι οποίες εξετάζουν τα εξής:

- Ενότητα 1: Κατανόηση γραπτού λόγου και γλωσσική επίγνωση
- Ενότητα 2: Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτή διαμεσολάβηση
- Ενότητα 3: Κατανόηση προφορικού λόγου
- Ενότητα 4: Παραγωγή προφορικού λόγου και προφορική διαμεσολάβηση.

Οι δράσεις/ενέργειες του ΕΠΣ-ΞΓ που περιγράφονται αμέσως παρακάτω αφορούν, ειδικότερα, τις εξής επικοινωνιακές δραστηριότητες:

- Κατανόηση γραπτού λόγου
- Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτή διάδραση
- Γραπτή διαμεσολάβηση
- Κατανόηση προφορικού λόγου
- Παραγωγή προφορικού λόγου και προφορική διάδραση
- Προφορική διαμεσολάβηση

Επειδή σημαντικό κομμάτι της επικοινωνίας των νέων σήμερα γίνεται με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και η καθημερινή τους πραγματικότητα τούς επιτρέπει να έρχονται σε επαφή με περισσότερα κείμενα σε οθόνη παρά σε χαρτί, επιχειρεί να συνδέσει την επικοινωνιακή επάρκεια στην ξένη γλώσσα με τον ψηφιακό εγγραμματισμό των μαθητών/τριών. Επιχειρεί δηλαδή να συμπεριλάβει στο σύστημα διαβάθμισης των επιπέδων γνώσης της ξένης γλώσσας περιγραφητές που έχουν σχέση με τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην επικοινωνία, κάτι για το οποίο δεν υπάρχει προηγούμενο στη διεθνή πρακτική.

Με βάση τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι το ΕΠΣ-ΞΓ ακολουθεί τη λογική ότι ένα πρόγραμμα σπουδών είναι σκόπιμο να προδιαγράφει τα στοιχεία του γνωστικού αντικείμενου που πρέπει να διδαχτούν και όχι το πότε ακριβώς ή το πώς θα πρέπει διδαχτούν, αφού οι μέθοδοι, οι τεχνικές διδασκαλίας, ο επιμερισμός της ύλης, κ.τ.λ. καθορίζονται από παράγοντες που έχουν άμεση σχέση με το μαθητικό δυναμικό τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τα διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης.

Από τα επίπεδα γλωσσομάθειας της εξάβαθμης κλίμακας του Συμβουλίου της Ευρώπης αυτά τα οποία προβλέπονται για την υποχρεωτική εκπαίδευση είναι τα εξής: A1, A2, B1 και B2. Τα αναμενόμενα επίπεδα γλωσσομάθειας βάσει των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο είναι τα εξής στην κάθε βαθμίδα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης:

Α' ξένη γλώσσα		Β' ξένη γλώσσα	
Δημοτικό		Δημοτικό	
Γ' τάξη	A1-		
Δ' τάξη	A1		
Ε' τάξη	A1+	Ε' τάξη	A1-
Στ' τάξη	A2-	Στ' τάξη	A1-
Γυμνάσιο		Γυμνάσιο	
Α' τάξη	Επίπεδο A2-/B1-	Α' τάξη	Επίπεδο A1-/A1
Β' τάξη	Επίπεδο B1-/B1	Β' τάξη	Επίπεδο A1-/A1
Γ' τάξη	Επίπεδο B1+/B2-	Γ' τάξη	Επίπεδο A1/A1+

Ι. Περιληπτικοί δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας

Ακολουθούν οι περιληπτικές περιγραφές των επικοινωνιακών ενεργειών ή δράσεων τις οποίες θα πρέπει να είναι σε θέση να φέρουν σε πέρας οι μαθητές/τριες κάθε επιπέδου, ώστε να θεωρούνται επαρκείς χρήστες της ξένης γλώσσας (γλώσσας-στόχου) στο εν λόγω επίπεδο.

Συγκεκριμένα, οι μαθητές/τριες στα επίπεδα **A1** και **A2** θα πρέπει να μπορούν:

A1	<ul style="list-style-type: none"> να κατανοούν και να παράγουν προτάσεις με απλή δομή, με λέξεις ευρείας χρήσης και τυποποιημένες εκφράσεις, προκειμένου να ανταποκριθούν σε ανάγκες της καθημερινής ζωής να χαιρετούν, να συστήνονται, να δίνουν ή να ζητούν πληροφορίες για τον εαυτό τους, να ευχαριστούν, να κατονομάζουν αντικείμενα, να περιγράφουν έναν χώρο, ένα άτομο, κ.τ.λ. να κάνουν διάλογο (σε προσομοίωση) με ομιλητές που γνωρίζουν
-----------	---

	<p>καλά τη γλώσσα-στόχο προκειμένου να εξυπηρετήσουν βασικές ανάγκες επικοινωνίας υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής τους μιλάει αργά και είναι πρόθυμος να βοηθήσει την επικοινωνία</p> <ul style="list-style-type: none"> • να αποδίδουν στην ελληνική ένα μήνυμα διατυπωμένο στην ξένη γλώσσα
A2	<ul style="list-style-type: none"> • να κατανοούν και να παράγουν σύντομα και πολύ απλά δομημένα κείμενα που αφορούν σε δραστηριότητες καθημερινής ρουτίνας • να περιγράφουν καθημερινές τους συνήθειες ή να δίνουν πληροφορίες για στοιχεία του άμεσου περιβάλλοντός τους (π.χ. για τον χώρο διαβίωσης ή εργασίας τους, για την οικογένειά τους, κ.τ.λ.) • να επικοινωνούν (σε προσομοίωση) με ομιλητές που γνωρίζουν καλά τη γλώσσα-στόχο, ανταλλάσσοντας πληροφορίες για ζητήματα προσωπικού ενδιαφέροντος ή άμεσης ανάγκης • να διατυπώνουν γραπτά ή προφορικά μια πληροφορία στην ξένη γλώσσα με ερέθισμα φράση ή σύντομο κείμενο στην ελληνική.

Οι μαθητές/τριες στα επίπεδα **B1 και B2** θα πρέπει να μπορούν:

B1	<ul style="list-style-type: none"> • να κατανοούν και να παράγουν απλά δομημένα και σαφή κείμενα για ζητήματα που σχετίζονται με τομείς προσωπικού ενδιαφέροντος, όπως εργασία, εκπαίδευση, αναψυχή • να αφηγούνται γεγονότα, να περιγράφουν εμπειρίες ή προσωπικά τους σχέδια και να εξηγούν τις απόψεις τους • να συμμετέχουν σε συνήθειες διαλόγου διαπροσωπικής επικοινωνίας χρησιμοποιώντας (σε προσομοίωση) την ξένη γλώσσα σε περιστάσεις όπως ταξίδια στο εξωτερικό, επαφές με ξένους επισκέπτες στη χώρα τους, σε χώρους εργασίας ή αναψυχής • να παράγουν σύντομα και απλά δομημένα, γραπτά και προφορικά, μηνύματα στην ξένη γλώσσα, βασισμένα σε προφορικά μηνύματα ή απλά γραπτά κείμενα στην ελληνική, ή και αντίστροφα
B2	<ul style="list-style-type: none"> • να κατανοούν τις βασικές ιδέες ή πληροφορίες σχετικά σύνθετων κειμένων, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν αφηρημένες έννοιες σχετικές με ποικίλους τομείς της κοινωνικής εμπειρίας ή και τεχνικές πληροφορίες (π.χ. οδηγίες χρήσης μιας ηλεκτρικής συσκευής) • να παράγουν λεπτομερή, σαφώς δομημένα και συνεκτικά κείμενα σχετικά με ικανό εύρος θεμάτων, αναπτύσσοντας κατάλληλη επιχειρηματολογία, προκειμένου να εξηγήσουν ή να υποστηρίξουν τις θέσεις τους ή σχολιάζοντας τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία της θέσης ενός άλλου • να συμμετέχουν (σε προσομοίωση) σε συζητήσεις χρησιμοποιώντας τη γλώσσα-στόχο με σαφήνεια, με αμεσότητα και ευχέρεια για ζητήματα που αφορούν τους νέους και τους

	<p>ενήλικες πολίτες της δικής τους ή μιας ξένης χώρας</p> <ul style="list-style-type: none"> • να επιλέγουν πληροφορίες σχετικές με τον επικοινωνιακό τους στόχο από ένα ή περισσότερα κείμενα γραπτού ή προφορικού λόγου στην ελληνική, ώστε να παραγάγουν ένα σχετικά σύνθετο κείμενο στην ξένη γλώσσα, ή και αντίστροφα.
--	--

II. Αναλυτικοί δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας:

Αναλυτικά, η επικοινωνιακή γλωσσική επάρκεια των μαθητών/τριών, κατά επίπεδο γλωσσομάθειας και κατά επικοινωνιακή δραστηριότητα σύμφωνα με την οποία οργανώνονται επιμέρους επικοινωνιακές δράσεις/ενέργειες, ορίζεται από το ΕΠΣ-ΞΓ ως εξής:

Επίπεδο A1

Κατανόηση γραπτού λόγου

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. να κατανοούν το βασικό νόημα ενός σύντομου, πολύ απλά δομημένου πληροφοριακού ή περιγραφικού κειμένου αυθεντικού λόγου (π.χ. ανακοίνωσης, πινακίδας, καταλόγου, αφίσας, σημειώματος, ηλεκτρονικού μηνύματος), το οποίο αναφέρεται σε τυπικές καταστάσεις ή ανάγκες της καθημερινής ζωής.
2. να εντοπίζουν συγκεκριμένες πληροφορίες σε καταλόγους ή σύντομα κείμενα με περιορισμένο λεξιλόγιο, απλές γραμματικές δομές και τυποποιημένα προτασιακά σχήματα.
3. να απαντούν στα ελληνικά σε ερωτήσεις που αφορούν συγκεκριμένα νοήματα του ξενόγλωσσου κειμένου.
4. να κατανοούν απλές προτάσεις οδηγιών (π.χ. κατασκευής αντικειμένου) ή κατευθύνσεων (π.χ. μετάβασης από σημείο X σε σημείο Y με τα πόδια ή με μέσο μεταφοράς) και απλά διατυπωμένα σχόλια σχετικά με φωτογραφίες που βρίσκει κανείς σε ιστότοπους μέσων κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. Facebook), σε αποθετήρια φωτογραφιών (π.χ. Picasa), κ.λπ.
5. να αναγνωρίζουν οικεία ονόματα (χωρών, πόλεων, γνωστών προσώπων, κ.λπ.) και απλούς προσδιορισμούς χρόνου (επιρρήματα όπως «χθες», «σήμερα», «αύριο», ημερομηνίες, ώρες), τόπου (τοποθεσίες, διευθύνσεις) και ποσότητας (αριθμούς, τιμές).
6. να κατανοούν τη σημασία κοινών διεθνοποιημένων λέξεων ή φράσεων που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες (π.χ. email, fax, tv, service, κ.λπ.).
7. να αναγνωρίζουν το περιβάλλον χρήσης απλών, τυποποιημένων εκφράσεων (π.χ. ότι την πινακίδα «Μην πατάτε το γρασίδι» τη βρίσκουμε σε κάποιο πάρκο).
8. να κατανοούν τη σημασία μεμονωμένων λέξεων ή φράσεων με βάση τα άμεσα γλωσσικά συμφραζόμενα ή το ευρύτερο επικοινωνιακό περιβάλλον όπου αυτές εμφανίζονται.
9. να έχουν επίγνωση απλών γλωσσικών στοιχείων σύνδεσης των προτάσεων (παρατακτικών συνδέσμων, επιρρημάτων).
10. να συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα, αντικείμενα, τοποθεσίες από ένα ή περισσότερα σύντομα πληροφοριακά κείμενα και να τις ταξινομούν.

Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτή διάδραση

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. να συντάσσουν απλές προτάσεις δίνοντας πληροφορίες για τον εαυτό τους, την οικογένεια, τους φίλους ή γνωστούς ή το άμεσο περιβάλλον τους (π.χ. πού μένουν, με τι ασχολούνται, κ.τ.λ.) ή να συμπληρώνουν (π.χ. σε έντυπο ξενοδοχείου, σε έντυπο για αγορά κάποιου προϊόντος, σε αίτηση, κ.τ.λ.) προσωπικά τους στοιχεία, όπως όνομα, ηλικία, ημερομηνία γέννησης, εθνικότητα, διεύθυνση
2. να συντάσσουν σύντομα κείμενα διαπροσωπικής επικοινωνίας (π.χ. φιλική επιστολή, κάρτα, σημείωμα, ηλεκτρονικό μήνυμα), στέλνοντας χαιρετισμούς (π.χ. από διακοπές), δίνοντας ή ζητώντας πληροφορίες
3. να περιγράφουν καθημερινές τους συνήθειες, οικείους τους ανθρώπους ή και άγνωστα πρόσωπα (υπαρκτά ή φανταστικά), χρησιμοποιώντας περιορισμένο εύρος λέξεων και γραμματικών δομών
4. να διατυπώνουν σύντομα σχόλια σε φωτογραφίες π.χ. σε ιστότοπους μέσω κοινωνικής δικτύωσης
5. να συμπληρώνουν τις απαντήσεις τους σε ένα ερωτηματολόγιο, κουίζ ή σταυρόλεξο ή να ολοκληρώνουν ένα σύντομο πληροφοριακό κείμενο (π.χ. κείμενο φυλλαδίου οδηγιών), μέρος του οποίου τους δίνεται
6. να διατυπώνουν μια στοιχειώδη αφήγηση, συνδέοντας τις φράσεις και προτάσεις με απλούς συνδέσμους ή επιρρήματα (π.χ. «και», «αλλά», «ή», «μετά», κ.τ.λ.).
7. να συνθέτουν ένα σύντομο κείμενο τυπικής διαπροσωπικής επικοινωνίας (π.χ. επιστολή, κάρτα, σημείωμα, ηλεκτρονικό μήνυμα), αξιοποιώντας πληροφορίες από διαφορετικές πηγές (κείμενα, οπτικό υλικό, κ.τ.λ.).

Γραπτή διαμεσολάβηση

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. να αποδίδουν σε ένα ξενόγλωσσο κείμενο λέξεις ή φράσεις που ακούν ή διαβάζουν σε ένα ελληνόγλωσσο κείμενο (διαφορετικού τύπου από το ξενόγλωσσο)
2. να απαντούν γραπτά στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα σχετικά με πληροφορίες που περιλαμβάνει γραπτό ή προφορικό ελληνόγλωσσο κείμενο (π.χ. συνέντευξη γνωστού προσώπου)
3. να χρησιμοποιούν στοιχεία από ένα ελληνόγλωσσο κείμενο που ακούν ή διαβάζουν (ανακοίνωση αναχωρήσεων-αφίξεων, πινακίδα, αφίσα, χάρτη, κ.τ.λ.) σε ένα σημείωμα, ηλεκτρονικό μήνυμα, κ.τ.λ. στην ξένη γλώσσα.
4. να απαντούν σε απλά ερωτήματα στην ξένη γλώσσα χρησιμοποιώντας τυποποιημένες εκφράσεις και απλό λεξιλόγιο σχετικά με γραπτές ή προφορικές οδηγίες διατυπωμένες στα ελληνικά,.

Κατανόηση προφορικού λόγου

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. να απαντούν σε απλά ερωτήματα στην ξένη γλώσσα (ή σε πιο σύνθετα ερωτήματα στην ελληνική) σχετικά με το περιεχόμενο σύντομης εκφοράς λόγου

- (καθαρά ηχογραφημένης), όπως ερωταποκρίσεων, οδηγιών (π.χ. δασκάλου, γυμναστή, γιατρού κ.λπ.), είδησης, κ.τ.λ.
2. να κατανοούν πολύ βασικές, τυποποιημένες εκφράσεις που χρησιμοποιούνται σε καθημερινές συνθήκες διαπροσωπικής επικοινωνίας (π.χ. χαιρετισμούς, συστάσεις, κ.τ.λ.)
 3. να κατανοούν συγκεκριμένες πληροφορίες (π.χ. προσωπικά στοιχεία του ομιλητή ή πληροφορίες σχετικές με το άμεσο οικογενειακό περιβάλλον του), διατυπωμένες με απλό λεξιλόγιο και τυποποιημένες προτασιακές δομές
 4. να ακούν και να τοποθετούν στη σωστή σειρά απλές προτάσεις οδηγιών (π.χ. κατασκευής αντικειμένου) ή κατευθύνσεων (π.χ. μετάβασης από σημείο Χ σε σημείο Υ με τα πόδια ή με μέσο μεταφοράς)
 5. να κατανοούν τη σημασία κοινών διεθνοποιημένων λέξεων ή φράσεων που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες (π.χ. e-mail, fax, tv, service, κ.τ.λ.).
 6. να αναγνωρίζουν οικεία ονόματα που ακούν και απλούς προσδιορισμούς χρόνου, τόπου και ποσότητας, όταν συλλαβίζονται, και να γράφουν σωστά ένα μήνυμα που υπαγορεύεται
 7. να ταξινομούν γενικές ή ειδικές πληροφορίες που περιέχονται σε ένα ή περισσότερα απλά κείμενα (π.χ. να κατηγοριοποιούν τα φρούτα και τα ζώα, τα χαρακτηριστικά ενός αγοριού και ενός κοριτσιού, κ.λπ.)

Παραγωγή προφορικού λόγου και προφορική διάδραση

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. να απαντούν και να θέτουν απλές ερωτήσεις που αφορούν σε άμεσες ανάγκες καθημερινής επικοινωνίας (π.χ. να δίνουν ή να ζητούν προσωπικές πληροφορίες ή πληροφορίες σχετικά με το άμεσο περιβάλλον, την οικογένεια, κ.τ.λ.)
2. να διατυπώνουν μια στοιχειώδη αφήγηση, συνδέοντας τις φράσεις και προτάσεις με απλούς συνδέσμους ή επιρρήματα (π.χ. «και», «αλλά», «ή», «μετά», κ.τ.λ.)
3. να χειρίζονται σωστά την έννοια του χρόνου (χρονικά επιρρήματα, ημερομηνίες, ώρες, κ.τ.λ.), του τόπου και της ποσότητας (αριθμούς, τιμές)
4. να περιγράφουν άτομα, αντικείμενα, τοποθεσίες, χρησιμοποιώντας λεξιλόγιο υψηλής συχνότητας και πολύ απλά προτασιακά σχήματα
5. να χρησιμοποιούν καθημερινές εκφράσεις ευγενικού χαιρετισμού, συστάσεων και αποχαιρετισμού («γεια σας, πώς είστε, τι κάνετε σήμερα», «παρακαλώ, μπορείς μήπως...», «ευχαριστώ για όλα», «λυπάμαι πολύ», κ.τ.λ.).
6. να ζητούν βοήθεια ή διευκρινίσεις σε συγκεκριμένες, καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας, χρησιμοποιώντας πολύ απλές προτάσεις
7. να ικανοποιούν πολύ βασικές ανάγκες καθημερινής επικοινωνίας, με την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής τους είναι πρόθυμος να επαναλάβει ή να αναδιατυπώσει τις φράσεις του, μιλώντας αργά και καθαρά προκειμένου να βοηθήσει την επικοινωνία.

Προφορική διαμεσολάβηση

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. να αποδίδουν σε ένα ξενόγλωσσο κείμενο λέξεις ή φράσεις που ακούν σε

- διάλογο ή μονόλογο στα ελληνικά
2. με αφορμή γραπτό ή προφορικό κείμενο στην ελληνική (π.χ. αγγελία, διαφήμιση), να απαντούν στην ξένη γλώσσα σε προφορικό ερώτημα που αφορά στη μορφή του κειμένου, το περιβάλλον στο οποίο θα το συναντούσε κανείς, κ.τ.λ.
 3. να χρησιμοποιούν στοιχεία από ένα ελληνόγλωσσο κείμενο που ακούν ή διαβάζουν (ανακοίνωση αναχωρήσεων-αφίξεων, πινακίδα, αφίσα, χάρτη, κ.λπ.) σε ένα ξενόγλωσσο μήνυμα
 4. με αφορμή γραπτές ή προφορικές οδηγίες διατυπωμένες στα ελληνικά, να απαντούν σε απλά ερωτήματα στην ξένη γλώσσα χρησιμοποιώντας τυποποιημένες εκφράσεις και απλό λεξιλόγιο.

Επίπεδο A2

Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση:

Κατανόηση γραπτού λόγου

1. Να κατανοούν το περιεχόμενο ενός σύντομου κειμένου (π.χ. επιστολής, ανακοίνωσης, αγγελίας, καταλόγου, προσωπικού ιστολογίου (blog) κ.λπ.), το οποίο αναφέρεται σε συνθήκες καθημερινής ρουτίνας και μπορεί να συνοδεύεται από εικόνες, πίνακες ή απλά διαγράμματα.⁸
2. Να εντοπίζουν σε σύντομο πληροφοριακό κείμενο (π.χ. διαφήμιση, ωρολόγιο πρόγραμμα, πίνακα δρομολογίων, κανονισμό ασφαλείας, κ.λπ.) εύκολα προβλέψιμες πληροφορίες (πιθανά σε μορφή λίστας) σχετικές με τον τόπο, τον χρόνο ή την ποσότητα.
3. Να αναγνωρίζουν το είδος ενός κειμένου (ότι πρόκειται π.χ. για προσωπική επιστολή, σημείωμα, ωρολόγιο πρόγραμμα, αγγελία, ανακοίνωση σε δημόσιο χώρο, κ.λπ.) και στοιχεία του περιβάλλοντος χρήσης του, τον συντάκτη, τον αποδέκτη, τον επικοινωνιακό σκοπό που εξυπηρετεί.
4. Να συνάγουν τη στάση του συντάκτη ενός κειμένου ερμηνεύοντας απλά γλωσσικά στοιχεία, π.χ. τη χρήση των επιθέτων.
5. Να έχουν βασική επίγνωση του αντωνυμικού συστήματος και του κλιτικού παραδείγματος πολύ συχνών ρημάτων.
6. Να έχουν βασική επίγνωση των μορφολογικών χαρακτηριστικών ουσιαστικών και επιθέτων (γένος, πτώση, αριθμός) και της γραμματικής συμφωνίας σε απλές ονοματικές φράσεις.
7. Να κατανοούν την συνοπτική περιγραφή ενός βίντεο που εμφανίζεται στο διαδίκτυο (π.χ. youtube).
8. Να κατανοούν το αποτέλεσμα μιας απλής αναζήτησης σε μηχανή αναζήτησης στο διαδίκτυο (π.χ. google).

Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτή διάδραση

09. Να δίνουν ή να ζητούν πληροφορίες σχετικά με οικείο θέμα (π.χ. το περιεχόμενο

⁸ Ο έλεγχος κατανόησης του κειμένου είναι σκόπιμο να γίνεται και μέσω της ελληνικής γλώσσας. Δηλαδή, οι απαντήσεις σχετικά με τα νοήματα του ξενόγλωσσου κειμένου είναι δυνατόν ορισμένες φορές να δίνονται στα ελληνικά, με στόχο και την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαμεσολάβησης.

ενός βιβλίου, μιας ταινίας, κ.λπ.) και να διατυπώνουν ή να ζητούν γνώμη (π.χ. είναι ένα ενδιαφέρον βιβλίο/μια πολύ αστεία ταινία), χωρίς ωστόσο αναλυτική εξήγηση ή αιτιολόγηση.

10. Να παρουσιάζουν σε ορισμένη επικοινωνιακή περίπτωση και σε ορισμένους αποδέκτες ιδέες ή προτάσεις για την επίλυση ενός απλού προβλήματος ή να εκφράζουν παράπονα ή δυσαρέσκεια σχετικά με την ύπαρξη συγκεκριμένου προβλήματος.
11. Να γράφουν σύντομα βιογραφικά σημειώματα ή σύντομες βιογραφίες για πραγματικά ή φανταστικά πρόσωπα.
12. Να αφηγούνται μια σύντομη ιστορία χρησιμοποιώντας σωστά τους χρόνους των ρημάτων για να δηλώσουν τη χρονική ακολουθία των γεγονότων.
13. Να αποδίδουν το γενικό νόημα ενός ή περισσότερων σύντομων κειμένων ή να συνοψίζουν τα κύρια σημεία του/τους, αξιοποιώντας γλωσσικά στοιχεία (λεξικά και γραμματικά) που χρησιμοποιούνται σε αυτό/αυτά.

Γραπτή διαμεσολάβηση

14. Με ερέθισμα ένα σύντομο, απλό γραπτό κείμενο στα ελληνικά, να απαντούν στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα που αφορούν στο γενικό ή τα επιμέρους νοήματά του.
15. Να διαβάζουν ένα απλό κείμενο στα ελληνικά και να απαντούν γραπτά στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα σχετικά με το επικοινωνιακό του περιβάλλον (προέλευση, σκοπό, αποδέκτη, κ.λπ.).
16. Να χρησιμοποιούν κείμενα στα ελληνικά (π.χ. κατάλογο εστιατορίου, αφίσα βιβλίου, κ.λπ.) που αφορούν σε περιστάσεις της καθημερινής ζωής για να παραγάγουν ένα αντίστοιχο γραπτό κείμενο στην ξένη γλώσσα με διαφορετικές πληροφορίες.
17. Να δίνουν στην ξένη γλώσσα περιφραστικούς ορισμούς εννοιών που τους δίνονται στα ελληνικά.

Κατανόηση προφορικού λόγου

18. Να κατανοούν το βασικό νόημα σύντομων πληροφοριακών ή περιγραφικών κειμένων (αγγελιών, ανακοινώσεων, καθαρά ηχογραφημένων τηλεφωνικών μηνυμάτων) που αφορούν σε δραστηριότητες καθημερινής ρουτίνας, σε ζητήματα προσωπικά ή οικογενειακά, ή σε πλευρές του άμεσου περιβάλλοντος του ομιλητή (π.χ. τοπική γεωγραφία, αγορές, χόμπι, κ.λπ.).
19. Να κατανοούν τα βασικά σημεία αποσπασμάτων από τηλεοπτικά ή ραδιοφωνικά προγράμματα σχετικά με θέματα της επικαιρότητας, εφόσον ο λόγος είναι απλός και καθαρός.
20. Να απαντούν σε απλά ερωτήματα σχετικά με το μήνυμα που διατυπώνει ένα βίντεο (που παρακολουθούν π.χ. στο διαδίκτυο).
21. Να κατανοούν απλές οδηγίες κατασκευής αντικειμένων ή οδηγίες χρήσης οικιακών συσκευών ή οδηγίες κατευθύνσεων (π.χ. πώς να πάει κανείς από το σημείο X στο Y).
22. Να συνάγουν τη στάση του ομιλητή βάσει απλών γλωσσικών καθώς και εξωγλωσσικών στοιχείων, όπως του επιτονισμού.
23. Να αναγνωρίζουν το είδος ενός κειμένου και επιμέρους στοιχεία του

περιβάλλοντος χρήσης του, τον συντάκτη, τον αποδέκτη, τον επικοινωνιακό σκοπό που εξυπηρετεί.

Παραγωγή προφορικού λόγου και προφορική διάδραση

24. Να ανταλλάσσουν πληροφορίες ή απόψεις με τους συνομιλητές τους αναφορικά με δραστηριότητες καθημερινής ρουτίνας (ταξίδια, φαγητό, ψώνια, διασκέδαση, μέσα μεταφοράς, τηλεόραση, σχολείο κ.λπ.) σε σύντομες και προβλέψιμες κοινωνικές συνδιαλλαγές.
25. Να περιγράφουν καθημερινές τους συνήθειες (πού συχνάζουν, τι αγοράζουν στο σούπερ μάρκετ, κ.λπ.), οικείους ανθρώπους ή και άγνωστα πρόσωπα (υπαρκτά ή φανταστικά), χρησιμοποιώντας περιορισμένο ρεπερτόριο λέξεων και γραμματικών δομών.
26. Να προτείνουν στον/στους συνομιλητή(/ές) τους λύσεις σχετικά με κάποιο πολύ απλό πρόβλημα, ακόμα και αν δεν έχουν την ευχέρεια να εμπλακούν σε εκτενή συζήτηση σχετικά με αυτές.
27. Να αποδίδουν το γενικό νόημα ενός ή περισσότερων κειμένων αξιοποιώντας τα λεξιλογιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται σε αυτό/αυτά.

Προφορική διαμεσολάβηση

28. Με ερέθισμα ένα απλό προφορικό κείμενο στην ελληνική, να απαντούν στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα που αφορούν στο γενικό ή τα επιμέρους νοήματά του.
29. Να ακούν σύντομους διαλόγους ή άλλου τύπου προφορικά κείμενα στην ελληνική και να απαντούν στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα που αφορούν στο επικοινωνιακό τους πλαίσιο (π.χ. ποιος είναι ο ομιλητής και ποιος ο ακροατής, ο τόπος και ο χρόνος της συνομιλίας ή ομιλίας, κ.λπ.).
30. Να εξηγούν στην ξένη γλώσσα ελληνικές λέξεις ή (εκ)φράσεις όπως αυτές χρησιμοποιούνται σε ελληνόγλωσσο κείμενο.
31. Να δίνουν στην ξένη γλώσσα περιφραστικούς ορισμούς εννοιών που τους δίνονται στα ελληνικά.

Επίπεδο B1

Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση:

Κατανόηση γραπτού λόγου

01. Να κατανοούν ένα απλά δομημένο κείμενο (άρθρο εφημερίδας, συνέντευξη, κείμενο τουριστικού οδηγού ή πληροφοριακού φυλλαδίου, εκλαϊκευμένο κείμενο τύπου, επιστολή, απόσπασμα διηγήματος ή μυθιστορήματος) το οποίο αναφέρεται σε θέματα καθημερινής ζωής (οικογένεια, χόμπι, ενδιαφέροντα, εργασία, ταξίδια, τρέχοντα γεγονότα ή εκδηλώσεις) και να αντιλαμβάνονται τη γενική ιδέα, το θέμα που πραγματεύεται και τη βασική οργάνωση των νοημάτων του.
02. Να εντοπίζουν πληροφορίες που περιέχονται σε απλά γραφήματα ή σε πίνακες που συνοδεύουν κείμενα με οικεία θέματα (π.χ. εκλαϊκευμένα κείμενα τύπου) ή σε άλλα πολυτροπικά κείμενα (π.χ. χάρτες με υπερσυνδέσμους σε ενδιαφέρουσες τοποθεσίες).

03. Να κατανοούν απλές περιγραφές γεγονότων, συναισθημάτων ή εμπειριών.
04. Να κατανοούν τα συμπεράσματα που ακολουθούν την έκθεση των νοημάτων σε ένα απλό άρθρο.
05. Να κατανοούν απλές οδηγίες χρήσης οικιακών συσκευών.
06. Να συμπληρώνουν λέξεις ή φράσεις που λείπουν από ένα κείμενο με βάση τα άμεσα συμφραζόμενα.
07. Να συνδέουν κατακερματισμένες φράσεις ή μέρη ενός κατακερματισμένου κειμένου, λαμβάνοντας υπόψη εκείνα τα γλωσσικά στοιχεία που υπηρετούν τη συνοχή και τη συνεκτικότητά του, δηλ. συνδέσμους (αλλά, επειδή, όταν, κ.λπ.), επιρρηματικές φράσεις (πρώτα απ' όλα, αρχικά, στη συνέχεια, επιπλέον) ή ρηματικούς τύπους (τελειώνοντας, συνοψίζοντας), κ.λπ.
08. Να συνδέουν διαφορετικά κείμενα ή τον τίτλο ενός κειμένου με τον υπότιτλο ή τον υπότιτλο με το αρχικό τμήμα ενός κειμένου, λαμβάνοντας υπόψη νοηματικούς ή και γραμματικούς δείκτες.
09. Να τοποθετούν στη σωστή σειρά μέρη ενός κειμένου τα οποία εμφανίζονται ανακατεμένα, αναγνωρίζοντας την αλληλουχία των νοημάτων και λαμβάνοντας υπόψη γλωσσικά στοιχεία που διασφαλίζουν τη συνοχή του κειμένου.
10. Να πλοηγούνται σ' έναν ιστότοπο και να κατανοούν τη δομή και το περιεχόμενο.

Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτή διάδραση

11. Να αφηγούνται μια ιστορία, να περιγράφουν γεγονότα, εμπειρίες, συναισθήματα, μελλοντικούς στόχους και προγραμματισμένα σχέδια, να εκθέτουν καθημερινά προβλήματα συντάσσοντας ένα σύντομο κείμενο με απλή δομή (π.χ. προσωπική επιστολή, μήνυμα σε φιλικό πρόσωπο, κ.λπ.).
12. Να δίνουν αναλυτικές πληροφορίες για τον εαυτό τους (π.χ. πληροφορίες σχετικά με σπουδές, εργασιακή εμπειρία) σε μορφή σύντομου βιογραφικού σημειώματος.
13. Να ανταλλάσσουν πληροφορίες για καθημερινά κοινωνικά θέματα, να προτείνουν ή να σχολιάζουν πιθανές λύσεις για ένα πρόβλημα και να διατυπώνουν συμπεράσματα.
14. Να προσθέτουν απλά σχόλια σε αναρτήσεις ιστολογίου ή σε αναρτήσεις σε ιστότοπους μέσω κοινωνικής δικτύωσης.
15. Να αξιοποιούν (ηλεκτρονικά) λεξικά και θησαυρούς προκειμένου να αφηγηθούν γραπτά μια προσωπική εμπειρία, χρησιμοποιώντας κατάλληλα λεξικά μέσα.
16. Να διατυπώνουν και να εξηγούν με συντομία την άποψή τους ή να ανταλλάσσουν απόψεις για θέματα που τους ενδιαφέρουν (π.χ. για το περιεχόμενο μιας ταινίας ή ενός βιβλίου).
17. Να παράγουν συνεκτικά κείμενα με λογικές συνδέσεις και νοηματική συνάφεια των επιμέρους προτάσεων. Να αξιοποιούν σωστά τους κατάλληλους γλωσσικούς δείκτες συνοχής, όπως τις αναφορικές προτάσεις, αντωνυμίες, ελλειπτικές δομές.
18. Να συνθέτουν ή να συνοψίζουν πληροφορίες από ποικίλες πηγές συντάσσοντας ένα νέο, ορθά δομημένο, συνεκτικό κείμενο.

Γραπτή διαμεσολάβηση

19. Να μεταφέρουν γραπτά στην ξένη γλώσσα τη βασική ιδέα ή τα βασικά νοήματα

- ελληνόγλωσσου κειμένου.
20. Να συμπεριλαμβάνουν σε κείμενο που γράφουν στην ξένη γλώσσα πληροφορίες από ένα ή περισσότερα ελληνόγλωσσα κείμενα, προσαρμόζοντας τις πληροφορίες σε νέο επικοινωνιακό περιβάλλον.
 21. Να απαντούν στην ξένη γλώσσα σε ερωτήματα σχετικά με τον σκοπό για τον οποίο έχει γραφτεί ένα ελληνόγλωσσο κείμενο, τον/τους αποδέκτη(-ες) του, τη στάση του συντάκτη σχετικά με το θέμα του κειμένου, κ.λπ.
 22. Να συνοψίζουν ή να συνθέτουν τα κύρια σημεία ενός ή περισσότερων ελληνόγλωσσων κειμένων που αφορούν σε οικεία θέματα (προσωπικά, επαγγελματικά, κοινωνικά) στην ξένη γλώσσα.

Κατανόηση προφορικού λόγου

23. Να κατανοούν σύντομους διαλόγους μεταξύ φυσικών ομιλητών της γλώσσας-στόχου σχετικά με ζητήματα της καθημερινής ζωής (επαγγελματικά, κοινωνικά, κ.λπ.), όταν ο λόγος είναι απλός και χωρίς ιδιαιτερότητες προφοράς.
24. Να κατανοούν το βασικό θέμα αλλά και ειδικές πληροφορίες σε σύντομα αποσπάσματα από τηλεοπτικά ή ραδιοφωνικά προγράμματα που αναφέρονται σε θέματα της επικαιρότητας.
25. Να κατανοούν το γενικό νόημα και επιμέρους πληροφορίες μιας ομιλίας με εκλαϊκευμένο λόγο που αναφέρεται σε οικείο σε αυτούς θέμα.
26. Να κατανοούν απλές οδηγίες χειριδίων χρήσης οικιακών ή άλλων συσκευών.

Παραγωγή προφορικού λόγου και προφορική διάδραση

27. Να συζητούν (με έναν ή περισσότερους συνομιλητές) για οικεία ζητήματα της καθημερινής ζωής (προσωπικά, επαγγελματικά, κοινωνικά).
28. Να περιγράφουν γεγονότα ή καταστάσεις με βάση ορισμένο οπτικό ερέθισμα ή να αφηγούνται μια ιστορία διατυπώνοντας υποθέσεις σχετικά με αυτή.
29. Να περιγράφουν εμπειρίες, συναισθήματα, μελλοντικούς στόχους και προγραμματισμένα σχέδια παράγοντας σύντομα, συνεκτικά προφορικά κείμενα.
30. Να προτείνουν λύσεις για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος, εξηγώντας τις με συντομία, ή να εκφράζουν παράπονα ή δυσaráσκεια σχετικά με την ύπαρξη συγκεκριμένου προβλήματος.
31. Να διατυπώνουν την άποψή τους ή την αντίθεσή τους με την άποψη που έχει ήδη διατυπώσει ο συνομιλητής τους.
32. Να συνοψίζουν ή να συνθέτουν τα κύρια σημεία ενός ή περισσότερων κειμένων που αφορούν σε οικεία θέματα (προσωπικά, επαγγελματικά, κοινωνικά).

Προφορική διαμεσολάβηση

33. Να μεταφέρουν προφορικά στην ξένη γλώσσα τη βασική ιδέα ενός προφορικού ή γραπτού ελληνόγλωσσου κειμένου, διακρίνοντάς την παράλληλα από τις δευτερεύουσες πληροφορίες του κειμένου.
34. Να συμπεριλαμβάνουν σε προφορικό κείμενο που παράγουν στην ξένη γλώσσα πληροφορίες από ένα ή περισσότερα ελληνόγλωσσα γραπτά κείμενα, προσαρμόζοντας τις πληροφορίες σε νέο επικοινωνιακό περιβάλλον.
35. Να διατυπώνουν στην ξένη γλώσσα με απλό τρόπο ένα σύνθετο μήνυμα που ακούν ή διαβάζουν στα ελληνικά.

36. Να ανταλλάσσουν με τον/τους συνομιλητή(-ές) τους πληροφορίες που αντλούν από ελληνόγλωσσα κείμενα.

Επίπεδο B2

Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση:

Κατανόηση γραπτού λόγου

01. Να κατανοούν το περιεχόμενο ενός κειμένου δημόσιου λόγου (π.χ. άρθρου εφημερίδας/τύπου, γραπτής αναφοράς) στο οποίο διατυπώνονται θέσεις ή απόψεις σχετικές με ποικίλους τομείς κοινωνικής εμπειρίας και να εντοπίζουν σε αυτό επιμέρους πληροφορίες.
02. Να αντιλαμβάνονται τον επικοινωνιακό σκοπό ενός σχετικά σύνθετου κειμένου καθώς και πώς η διάταξη των νοημάτων και των πληροφοριών εξυπηρετεί τον σκοπό αυτό.
03. Να κατανοούν κείμενα με ικανό εύρος λεξιλογίου σχετικού με θέματα γενικού ενδιαφέροντος, στα οποία μπορεί να γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένες αλλά και αφηρημένες έννοιες.
04. Να συνάγουν τη σημασία λέξεων ή ιδιωματικών εκφράσεων με βάση τα άμεσα συμφραζόμενα ή το ευρύτερο επικοινωνιακό πλαίσιο όπου αυτές εμφανίζονται.
05. Να συνάγουν στοιχεία σχετικά με την κοινωνική ή άλλη ιδιότητα του συντάκτη ή του αποδέκτη ενός κειμένου ή τη μεταξύ τους σχέση.
06. Να εντοπίζουν επιμέρους πληροφορίες σε ένα κείμενο, διατυπωμένες ρητά ή υπαινικτικά.
07. Να κατανοούν γραπτές οδηγίες ή εντολές που μπορεί να περιέχουν ειδικές/τεχνικές πληροφορίες.
08. Να έχουν επίγνωση των γραμματικών μέσων σύνδεσης των προτάσεων (παρατακτική, υποτακτική σύνδεση) και της νοηματικής αλληλουχίας των μερών ενός κειμένου.
09. Να αντικαθιστούν λέξεις του κειμένου με συνώνυμες ή να παραφράζουν μέρη του κειμένου αξιοποιώντας τα άμεσα συμφραζόμενα.
10. Να κρατούν γραπτές σημειώσεις στην ελληνική από κείμενο που διάβασαν ή άκουσαν στην ξένη γλώσσα.

Παραγωγή γραπτού λόγου και γραπτή διάδραση

11. Να παράγουν ορθά δομημένα, συνεκτικά κείμενα (π.χ. επιστολές, άρθρα, κ.λπ.) χρησιμοποιώντας ικανό εύρος λεξιλογίου σχετικού με θέματα κοινού ενδιαφέροντος.
12. Να εκθέτουν με λεπτομέρεια και σαφήνεια, να σχολιάζουν ή να συζητούν διαφορετικές πλευρές ενός ζητήματος (π.χ. θετικά και αρνητικά σημεία) χρησιμοποιώντας ποικιλία γραμματικών δομών και συνώνυμων λέξεων προκειμένου να αποφεύγουν επαναλήψεις.
13. Να παρουσιάζουν ένα βιβλίο, μια ταινία ή θεατρική παράσταση, διατυπώνοντας ή ανταλλάσσοντας απόψεις και αιτιολογώντας τις με κατάλληλα επιχειρήματα.
14. Να συντάσσουν μια έκθεση ή αναφορά, παρουσιάζοντας με σαφήνεια τα κύρια και δευτερεύοντα στοιχεία του θέματος στο οποίο αφορά και διατυπώνοντας συμπεράσματα.

15. Να παρουσιάζουν ιδέες ή προτάσεις για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος, αναφέροντας και εξηγώντας τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα καθεμιάς από τις προτεινόμενες λύσεις.
16. Να περιγράφουν γεγονότα και ειδήσεις, συνθέτοντας πληροφορίες από διαφορετικές πηγές.
17. Να υποβάλλουν γραπτά αιτήματα ή παράπονα σε επίσημο ύφος (σε επιστολή, ηλεκτρονικό μήνυμα, επαγγελματικό σημείωμα, κ.λπ.) και να ζητούν ή να παρέχουν οι ίδιοι πληροφορίες, διευκρινίσεις ή εξηγήσεις σχετικά με προσωπικό, επαγγελματικό ή κοινωνικό ζήτημα.
18. Να παρουσιάζουν περιληπτικά τα πιο σημαντικά σημεία ενός κειμένου, προσαρμόζοντας το κείμενο που παράγουν σε συγκεκριμένες συνθήκες επικοινωνίας ή επικοινωνιακό περιβάλλον.
19. Να συντάσσουν κείμενο σχετικά με ορισμένο κοινωνικό ή προσωπικό ζήτημα προκειμένου να το αναρτήσουν σε ιστολόγιο ή ιστότοπο μέσου κοινωνικής δικτύωσης.

Γραπτή διαμεσολάβηση

20. Να συνθέτουν ξενόγλωσσο γραπτό κείμενο που να συνοψίζει ή να απλοποιεί ή να προσαρμόζει στην περίσταση πληροφορίες από κείμενο γραμμένο στα ελληνικά.
21. Να συνθέτουν γραπτό κείμενο στην ξένη γλώσσα που να επεκτείνει το περιεχόμενο ενός κειμένου γραμμένου στα ελληνικά.
22. Να κάνουν περίληψη στην ξένη γλώσσα ενός σύντομου και απλού, ελληνόφωνου γραπτού κειμένου, μεταφέροντας στον γραπτό λόγο ομαδοποιημένες τις πληροφορίες που εμφανίζονται να έχουν κάποια σύνδεση μεταξύ τους.
23. Να μεταφέρουν στον γραπτό λόγο πληροφορίες που παρουσιάζονται με τη μορφή οπτικού ερεθίσματος (πχ. σχεδιάγραμμα, πίνακας, εικόνα κ.λπ.) και να τις δομούν σε ένα συνεκτικό κείμενο.
24. Να διατυπώνουν στην ξένη γλώσσα με διαφορετικό τρόπο ή διαφορετικό ύφος ένα προφορικό ή γραπτό μήνυμα στην ελληνική, χρησιμοποιώντας απλές γραμματικές δομές και πλούσιο λεξιλόγιο.

Κατανόηση προφορικού λόγου

25. Να κατανοούν τα σημαντικότερα σημεία προφορικών κειμένων (π.χ. ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών εκπομπών, ταινιών, κ.λπ.) που αφορούν σε θέματα ευρύτερου ενδιαφέροντος και να εντοπίζουν συγκεκριμένες πληροφορίες σε αυτά, εφόσον χρησιμοποιείται η επίσημη μορφή της γλώσσας-στόχου χωρίς διαλεκτικές ιδιαιτερότητες.
26. Να κατανοούν τη δομή μιας εκτενούς ομιλίας, ενός διαλόγου ή μιας συζήτησης, όπου συμμετέχουν και αναπτύσσουν επιχειρήματα ομιλητές που έχουν άριστη γνώση της γλώσσας-στόχου και οι οποίοι τη χρησιμοποιούν είτε ως μητρική είτε ως ξένη.
27. Να συνάγουν στοιχεία σχετικά με την κοινωνική ή άλλη ιδιότητα του ομιλητή/των ομιλητών σε ένα προφορικό κείμενο ή τη μεταξύ τους σχέση.
28. Να κατανοούν κείμενα απλού ακαδημαϊκού λόγου (π.χ. διαλέξεις, συζητήσεις

επιστημονικού περιεχομένου, κ.λπ.) στα οποία μπορεί να γίνεται αναφορά σε αφηρημένες ή θεωρητικές έννοιες ή και σε τεχνικούς όρους.

Παραγωγή προφορικού λόγου και προφορική διάδραση

29. Να περιγράφουν γεγονότα, καταστάσεις ή εμπειρίες, εκθέτοντας με σαφήνεια και λεπτομέρεια διαφορετικές πλευρές τους.
30. Να παίρνουν ενεργό μέρος σε συζητήσεις αναφορικά με θέματα κοινού ενδιαφέροντος, να διατυπώνουν τις απόψεις τους, να τις εξηγούν και να επιχειρηματολογούν για να τις υποστηρίξουν ή να σχολιάζουν τις απόψεις των συνομιλητών τους.
31. Να παρουσιάζουν ένα βιβλίο ή ένα λογοτεχνικό, κινηματογραφικό (ή άλλο) έργο ή γεγονός, συνθέτοντας πληροφορίες από διαφορετικές πηγές και αναφέροντας την προσωπική τους εμπειρία, αν έχουν.
32. Να συζητούν με άνεση και αμεσότητα σχετικά με θέματα ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος σχολιάζοντας διαφορετικές οπτικές τους και δίνοντας παραδείγματα για να διασαφηνίσουν έννοιες αφηρημένες ή θεωρητικές.
33. Να χρησιμοποιούν κατάλληλες στρατηγικές επικοινωνίας προκειμένου να εισάγουν το θέμα μιας συζήτησης, να ζητήσουν και να πάρουν τον λόγο ή να ολοκληρώσουν ομαλά μια συζήτηση.

Προφορική διαμεσολάβηση

34. Να παραφράζουν συγκεκριμένες πληροφορίες που εμφανίζονται σε ελληνόγλωσσα κείμενα για να τις εντάξουν σε κείμενο στην ξένη γλώσσα, με τρόπο κατάλληλο για το νέο τους επικοινωνιακό περιβάλλον.
35. Να εντάσσουν με τρόπο κατάλληλο ιδέες και νοήματα ενός ελληνόγλωσσου κειμένου σε ένα ξενόγλωσσο κείμενο διαφορετικού τύπου, ύφους, κ.λπ.
36. Να ανταλλάσσουν με τον/τους συνομιλητή(-ές) τους πληροφορίες που αντλούν από σύνθετα ελληνόγλωσσα κείμενα.
37. Χρησιμοποιώντας την ξένη γλώσσα, να συνοψίζουν προφορικά τα βασικά σημεία ενός ή περισσότερων ελληνόγλωσσων κειμένων που διαβάζουν.

Τα γλωσσικά μέσα, δηλαδή τα λειτουργικά και δομικά στοιχεία, ανά επίπεδο γλωσσομάθειας που τεκμηριώνουν τους περιγραφητές επικοινωνιακής επάρκειας, παρατίθενται σε αναλυτικό πίνακα, που είναι αναρτημένος στην διεύθυνση rce1.enl.uoa.gr/xenesglossesedu.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Το παρόν κείμενο απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς ξένων γλωσσών που θα εκπονήσουν δοκιμασίες και θα συνθέσουν την εξέταση για τους μαθητές στην τάξη τους.

1. Τι είναι «δοκιμασία»

Σημειώνεται πως στο παρόν αντί του όρου «θέμα» χρησιμοποιούμε τον όρο «δοκιμασία» που αναφέρεται σε ένα σύνολο ερωτημάτων τα οποία:

- (α) ελέγχουν την ίδια επιμέρους ικανότητα ή γνώση του εξεταζόμενου,
- (β) έχουν το ίδιο κείμενο-αφετηρία ή μία ομάδα σύντομων ομοειδών κειμένων,
- (γ) ανήκουν στον ίδιο τύπο ερωτήματος.

Βάσει του παραπάνω ορισμού, μια δοκιμασία, που αποτελείται από περισσότερα του ενός ερωτήματα, έχει μία μόνον κεντρική «οδηγία». Αυτό σημαίνει ότι σε όλα τα ερωτήματα που ακολουθούν, ο εξεταζόμενος συνεχίζει να αντιδρά με τον ίδιο τρόπο: επιλέγοντας μία από τρεις ή περισσότερες επιλογές, αντιστοιχίζοντας κάθε στοιχείο μιας ομάδας με κάποιο στοιχείο μιας άλλης ομάδας, γράφοντας μια λέξη σε κάθε κενό ενός κειμένου, κτλ.

Η κάθε δοκιμασία περιλαμβάνει περισσότερα από ένα ζητούμενα (items) ή ερωτήματα. «Ερώτημα» ονομάζουμε μία ερωτηματική ή καταφατική πρόταση που παρακινεί τον εξεταζόμενο να παράξει μία πληροφορία χρήσιμη για τον προσδιορισμό του βαθμού γλωσσομάθειας που διαθέτει. Ένα ερώτημα μπορεί να έχει ως αφετηρία ένα ή περισσότερα γραπτά κείμενα, φράσεις, κτλ., με ή χωρίς οπτικά ερεθίσματα. Αυτό συμβαίνει όταν ελέγχεται η ικανότητα *κατανόησης γραπτού λόγου*. Ο έλεγχος της ικανότητας *παραγωγής γραπτού λόγου*, δεν απαιτεί –αν και δεν αποκλείει– την ύπαρξη κειμένου αφετηρίας. Υπάρχει περίπτωση μια δοκιμασία παραγωγής λόγου να αξιοποιεί ένα ή περισσότερα κείμενα ως πηγή άντλησης πληροφοριών από τον εξεταζόμενο, τις οποίες μεταφέρει με δικά του λόγια στο κείμενό του. Το κείμενο-αφετηρία στην περίπτωση αυτή μπορεί να είναι στην ξένη γλώσσα, μπορεί να είναι οπτικό ή πολυτροπικό, αλλά μπορεί να είναι και στην ελληνική γλώσσα.

Κατά τον έλεγχο της ικανότητας *κατανόησης γραπτού λόγου* τα ερωτήματα εμφανίζονται πάντα σε ομάδες. Το ίδιο συμβαίνει και κατά τον έλεγχο *κατανόησης προφορικού λόγου*, που σε πρώτη φάση δεν περιλαμβάνεται στην ξενόγλωσση εξέταση της Α΄ Λυκείου. Ο όρος «εξέταση» είναι ένας συνηθισμένος όρος για τον πιο τεχνικό όρο «όργανο μέτρησης».

Κατά τον έλεγχο της ικανότητας *παραγωγής λόγου* (γραπτού ή προφορικού) το ζητούμενο είναι ένα. Μπορεί ωστόσο το ζητούμενο να περιλαμβάνει επιμέρους στοιχεία τα οποία καλείται να αξιοποιήσει ο εξεταζόμενος στο γραπτό του.

2. Τύποι δοκιμασιών επιλογής

2.1 Δοκιμασία «σωστό-λάθος»

Οι δοκιμασίες αυτού του τύπου προβλέπουν ένα μόνο ερώτημα (item). Ο εξεταζόμενος καλείται να απαντήσει αν η πληροφορία που παρέχεται από το ερώτημα είναι σωστή ή

λανθασμένη. Οι πληροφορίες αντλούνται από το κείμενο, αλλά διατυπώνονται διαφορετικά, π.χ. χρησιμοποιούνται συνώνυμες ή αντώνυμες λέξεις. Όλα τα ερωτήματα πρέπει να είναι αληθοφανή, ώστε να μην απορρίπτονται με την πρώτη ανάγνωση. Για να αποφευχθεί ο παράγοντας τύχη (ο εξεταζόμενος μπορεί να απαντήσει τυχαία σωστά σε ένα ερώτημα με πιθανότητα 50%) προβλέπεται, στον ίδιο τύπο, δεύτερη παραλλαγή με την προσθήκη τρίτης επιλογής, όπως: «η πληροφορία δεν υπάρχει στο κείμενο». Η τρίτη αυτή επιλογή παραμένει στη διακριτική ευχέρεια του εκπαιδευτικού, ο οποίος, αφού σταθμίσει το επίπεδο των μαθητών του, μπορεί να προτείνει τρεις επιλογές: «σωστό», «λάθος», «η πληροφορία δεν υπάρχει στο κείμενο». Οι δοκιμασίες αυτού του τύπου με δύο μόνο επιλογές προτείνονται μόνο για το χαμηλό επίπεδο γλωσσομάθειας (A1).

2.2 Δοκιμασία «πολλαπλή επιλογή»

Οι δοκιμασίες αυτού του τύπου στις εξετάσεις των ξένων γλωσσών απαιτούν ένα ερώτημα ή τμήμα ερωτήματος (item) και μια απάντηση η οποία να έχει τρεις (3) δυνατές επιλογές: δηλαδή, μία σωστή και δύο παραπλανητικές. Σημειώνεται πως δεν είναι εύκολο να παράξει κάποιος αυτού του τύπου τη δοκιμασία. Απαιτούνται ειδικού είδους δεξιότητες και εμπειρία για να διατυπώσει το ερώτημα με ευκρίνεια και να παρέχει τη σωστή απάντηση μαζί με «καλούς παραπλανητές». Από πλευράς περιεχομένου, ο «καλός παραπλανητής» δεν παρέχει μια παράλογη ή απίθανη πληροφορία, αλλά περιλαμβάνει ανακρίβεια ή ανακρίβειες τις οποίες ο εξεταζόμενος μπορεί να καταλάβει με τον τρόπο που είναι διατυπωμένος ο περιπλανητής. Από μετρολογικής άποψης, ένας «καλός παραπλανητής» είναι εκείνος που «ξεγελά»: (α) είτε ένα ποσοστό των εξεταζομένων περίπου ίσο με το ποσοστό των άλλων παραπλανητών, (β) είτε ένα ποσοστό των εξεταζομένων σαφώς μικρότερο από το ποσοστό που εξασφάλισε η σωστή απάντηση, (γ) είτε αποκλειστικά ή κυρίως τους εξεταζόμενους που στο σύνολο μιας δοκιμασίας εξασφάλισαν χαμηλή βαθμολογία.

Τα ερωτήματα απαιτούν «αντικειμενικές» ή «κλειστές» απαντήσεις και η βαθμολόγηση γίνεται με «απαντητική κλείδα» η οποία εκπονείται μαζί με τη δοκιμασία.

2.3 Δοκιμασία «αντιστοίχιση»

Πρόκειται για έναν τύπο δοκιμασίας που ελέγχει τον βαθμό στον οποίο ο εξεταζόμενος μπορεί να ταιριάξει δύο στοιχεία (τμήματα μιας φράσης, φράσεις ενός μηνύματος, ερώτηση και απάντηση, κτλ.) ενός συνόλου. Δηλαδή, στις δοκιμασίες αντιστοίχισης υπάρχουν πάντα δύο λίστες με στοιχεία ή «αντικείμενα». Η δοκιμασία αυτού του τύπου χρησιμοποιείται για να ελεγχθεί η ικανότητα του εξεταζόμενου να κατανοεί τη σημασία, συνδυάζοντας γλωσσικούς δείκτες: μορφολογικούς, δομικούς, σημασιολογικούς, κτλ.

Η αριστερή στήλη κάθε δοκιμασίας θα περιλαμβάνει πάντα πέντε (5) ερωτήματα (items) και η δεξιά στήλη έξι (6) επιλογές (options). Αυτή η αναντιστοιχία επιβάλλεται από τη φύση αυτού του τύπου της δοκιμασίας η οποία παρουσιάζει την ιδιαιτερότητα αλληλεξάρτησης των στοιχείων τοποθετημένων σε δυο στήλες. Η αλληλεξάρτηση αυτή έχει ως συνέπεια, όταν ο εξεταζόμενος προσπαθεί να κάνει την αντιστοίχιση του πρώτου από τα πέντε (5) στοιχεία της αριστερής στήλης, να έχει έξι (6) δυνατές επιλογές, οι οποίες μειώνονται όσο

προχωράει στην απάντηση των υπολοίπων ερωτημάτων. Όταν φτάσει στο τελευταίο (δηλαδή στο πέμπτο) ερώτημα (item), αν τα στοιχεία της δεξιάς στήλης ήταν μόνον πέντε (5) δεν θα είχε επιλογές, αλλά μία (1) μόνο υποχρεωτική δυνατότητα. Με άλλα λόγια, τα εναπομείναντα (μη επιλεγέντα) στοιχεία της δεξιάς στήλης λειτουργούν κάθε φορά ως μία σωστή λύση και πέντε ή τέσσερις ή τρεις ή δύο ή ένας παραπλανητές. Όσο περισσότερα στοιχεία περιλαμβάνει η δεξιά στήλη τόσο περισσότεροι είναι οι παραπλανητές και, συνεπώς, τόσο δυσκολότερη και αξιόπιστη γίνεται η δοκιμασία.

Η αλληλεξάρτηση των ερωτημάτων έχει ως συνέπεια αυτές οι δοκιμασίες να μειώνουν στο ελάχιστο την πιθανότητα τυχαίας εύρεσης της σωστής απάντησης.

2.4 Δοκιμασία «συμπλήρωση μέσω επιλογής»

Πρόκειται για έναν τύπο δοκιμασίας που ελέγχει τον βαθμό στον οποίο ο εξεταζόμενος μπορεί να συμπληρώσει σε ένα κείμενο ή σε φράσεις τη «γραμματική» λέξη που λείπει.

Σε δοκιμασίες αυτού του τύπου ο εξεταζόμενος συμπληρώνει το κείμενο ή φράση/πρόταση κάνοντας την κατάλληλη επιλογή από ένα δεδομένο σύνολο λέξεων ή φράσεων που του προτείνονται.

Ο τύπος αυτός χρησιμοποιείται συνήθως για έλεγχο της ικανότητας αναγνώρισης συντακτικών ή σημασιολογικών σχέσεων μεταξύ των προτεινομένων στοιχείων και των συμφραζομένων του κειμένου που καλείται να συμπληρώσει. Οι προτεινόμενες επιλογές μπορεί να είναι αριθμητικά περισσότερες, ίσες, ή και λιγότερες από τα κενά (δηλαδή από τα ερωτήματα). Στην περίπτωση που είναι ίσες (δηλαδή 5) ή λιγότερες, δίνεται αυτονόητα στον εξεταζόμενο η δυνατότητα χρήσης ενός στοιχείου περισσότερες από μία φορά. Στην προκειμένη περίπτωση, για λόγους τυποποίησης, θα είναι πάντα έξι (6). Αυτός ο τύπος δοκιμασίας στοχεύει κυρίως στον έλεγχο της γλωσσικής επίγνωσης.

3. Τύποι δοκιμασιών συμπλήρωσης

3.1 Δοκιμασία «συμπλήρωση βάσει συμφραζομένων» (κλειστού τύπου)

Σε αυτόν τον τύπο υπάρχουν κενά σε ένα κείμενο ή σε φράσεις και ο εξεταζόμενος καλείται να τα συμπληρώσει γράφοντας τη λέξη που λείπει. Η λέξη που λείπει είναι λέξη «περιεχόμενου» και όχι «γραμματική» λέξη, αφού εδώ ελέγχεται η ποικιλία λεξιλογίου που γνωρίζει ο εξεταζόμενος και όχι οι γραμματικές του γνώσεις.

Σε αυτού του τύπου τη δοκιμασία δεν δίνεται κανενός είδους βοήθεια στον εξεταζόμενο για να συμπληρώσει το κείμενο στο οποίο του ζητείται να συμπληρώσει τα κενά ανατρέχοντας στο «νοητικό» του λεξιλόγιο. Για να βρει τη σωστή απάντηση ο εξεταζόμενος, θα πρέπει να λάβει υπόψη τα συμφραζόμενα και το γενικότερο συγκεκριμένο πλαίσιο του κειμένου με το οποίο εξετάζεται. Για τον λόγο αυτόν η δοκιμασία αυτή είναι «δυσκολότερη» από τη δοκιμασία τύπου «συμπλήρωσης μέσω επιλογής», αλλά ελέγχει με μεγάλη εγκυρότητα και αξιοπιστία τη σχετική ικανότητα του εξεταζόμενου, αφού δεν αφήνει περιθώριο τυχαίας εύρεσης της σωστής απάντησης στο ερώτημα.

Ο τύπος αυτός απαιτεί απαντήσεις συγκλίνουσας παραγωγής λόγου, αλλά μπορεί να υπάρχουν περισσότερες των μία λέξεων που θα θεωρούνται σωστές/αποδεκτές και αυτές πρέπει να αποτυπώνονται στην απαντητική κλείδα.

3.2 Δοκιμασία «Συμπλήρωση ή ολοκλήρωση κειμένου»

Και στην περίπτωση αυτή έχουμε μια δοκιμασία «συμπλήρωσης βάσει συμφραζομένων αλλά «ανοικτού τύπου».

«Κλειστές» και «ανοικτές» απαντήσεις

Όταν η απάντηση σε ένα ερώτημα είναι μία και μοναδική, ή είναι απολύτως προβλέψιμη, τότε θεωρούμε ότι είναι «κλειστή»,⁹ ή «αντικειμενική» με την έννοια ότι η βαθμολόγησή της δεν συνεπάγεται την υποκειμενική κρίση του βαθμολογητή. Κλειστές ή αντικειμενικές είναι οι απαντήσεις στις δοκιμασίες επιλογής, όπου υπάρχει μόνο μία απάντηση. Κλειστές ή αντικειμενικές μπορεί να είναι και οι δοκιμασίες σύντομης απάντησης, ακόμη και αν υπάρχουν περισσότερες από μία απάντηση (αρκεί αυτές να είναι απολύτως προβλέψιμες). Η αξιολόγηση της δοκιμασίας με αντικειμενικές απαντήσεις είναι ποσοτική. Δηλ. ένας αριθμός απαντήσεων είναι σωστός και η κάθε μια σωστή απάντηση βαθμολογείται με Χ μονάδες.

«Ανοικτή» ή «υποκειμενική» είναι η ανταπόκριση του εξεταζόμενου σε ένα ζήτημα που απαιτεί την κρίση του, τις προσωπικές του γνώσεις και εμπειρίες, τη φαντασία του, κτλ. Συνήθως, τα ζητήματα αυτά δεν έχουν μια και μόνο ή μια απολύτως προβλέψιμη απάντηση, και σίγουρα δεν έχουν μία απάντηση η οποία να είναι σωστή ή λάθος.¹⁰ Έτσι, όταν βαθμολογεί ο εκπαιδευτικός την ανταπόκριση του εξεταζόμενου σε τέτοιου τύπου ζητήματα την αξιολογεί με βάση ποιοτικά κριτήρια και όχι ποσοτικά.

3. Σχάρες βαθμολόγησης

Τα ποιοτικά κριτήρια (δηλ. τα κριτήρια αξιολόγησης) συχνά βαθμολογούνται σε κλίμακα σε μια «σχάρα» αξιολόγησης –όπως αυτή που ακολουθεί (στην σελ. 52) ως παράδειγμα.

⁹ Ένας πιο τεχνικός όρος που χρησιμοποιείται σε αυτή την περίπτωση είναι «συγκλίνουσα παραγωγή λόγου» –όρος γνωστός για την ψυχομετρική μελέτη της ανθρώπινης νοημοσύνης– που σηματοδοτεί τη δυνατότητα κάποιου να συναγάγει μια ενιαία λύση σε ένα ζήτημα.

¹⁰ Ο αντίθετος όρος με τον παραπάνω όρο είναι η «αποκλίνουσα παραγωγή» που σηματοδοτεί την ικανότητα κάποιου να παράγει πολλαπλές λύσεις σε ένα ζήτημα.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΑΡΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Το καθένα από τα παρακάτω έξι (6) κριτήρια βαθμολογείται σε κλίμακα 1-5 (από **1 = μη ικανοποιητικό**, έως **5 = άριστο**). Ο τελικός βαθμός του θέματος είναι το άθροισμα των βαθμών των επιμέρους κριτηρίων με μέγιστο αριθμό μονάδων το 30.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	1	2	3	4	5
<p>1. Κάλυψη του θέματος</p> <p>Το γραπτό του εξεταζόμενου καλύπτει το θέμα και επιτυγχάνει τον επικοινωνιακό σκοπό όπως ορίζεται στην οδηγία/παρότρυνση (λ.χ. να προσκαλέσει, να παραπνευθεί, να υποστηρίξει μια άποψη, να ζητήσει εξηγήσεις)</p>					
<p>2. Κειμενικά χαρακτηριστικά</p> <p>Το κείμενο που παρήγαγε ο εξεταζόμενος έχει τα γλωσσικά χαρακτηριστικά του είδους του κειμένου που του ζητήθηκε να γράψει (λ.χ. e-mail, επιστολή, αναφορά, άρθρο εφημερίδας, κτλ.) και είναι οργανωμένο με τρόπο που ταιριάζει στο ζητούμενο είδος κειμένου</p>					
<p>3. Συνεκτικότητα και συνοχή κειμένου</p> <p>Το κείμενο περιλαμβάνει τις σωστές και κατάλληλες συνδετικές λέξεις ή εκφράσεις για τη σύνδεση προτάσεων, παραγράφων, κτλ. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο γραπτό του εξεταζόμενου παρουσιάζονται με μια λογική σειρά.</p>					
<p>4. Λεξιλογικές επιλογές</p> <p>Οι λέξεις και εκφράσεις αποδίδουν το σωστό νόημα και είναι κατάλληλες για το κείμενο που έχει παραχθεί.</p>					
<p>5. Γραμματικές επιλογές</p> <p>Χρησιμοποιείται ποικιλία απλών ή/και σύνθετων δομών, όπως ταιριάζει στο κείμενο που ζητά η οδηγία/παρότρυνση. Η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι γραμματικά και συντακτικά σωστή. Τα τυχόν γραμματικά ή συντακτικά λάθη παραβιάζουν κάποιους τυπικούς κανόνες της γλώσσας, αλλά δεν αλλοιώνουν το νόημα του κειμένου.</p>					
<p>1. Στίξη και ορθογραφία</p> <p>Η ορθογραφία είναι σωστή και τα τυχόν ορθογραφικά λάθη είναι απλά σε επίπεδο τύπου και δεν προκαλούν πρόβλημα επικοινωνίας. Η ορθογραφία των λέξεων δεν αλλοιώνει το νόημά τους. Παράλληλα, το κείμενο ακολουθεί τους κανόνες στίξης ώστε να διευκολύνουν την επικοινωνία και την ομαλή μετάδοση των ιδεών.</p>					
ΣΥΝΟΛΟ					

Το γραπτό της δοκιμασίας 3 μηδενίζεται σε μία ή περισσότερες από τις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Κενή κόλλα
2. Μη αναγνώσιμη γραφή (δυσανάγνωστο κείμενο, σε βαθμό που ο βαθμολογητής αδυνατεί να το διαβάσει)
3. Ακατανόητο κείμενο (αποτελούμενο από ασύνδετες λέξεις και φράσεις χωρίς νόημα)

4. Ανεπαρκής έκταση κειμένου (κείμενο που δεν δίνει αρκετά στοιχεία στον βαθμολογητή ώστε να αξιολογήσει τα επιμέρους κριτήρια)